

KONINKLIJKE
BELGISCHE VOETBALBOND
Secr. : Wetstraat 43 - 1040 Brussel

**BONDSSCHOOL
VOOR OEFENMEESTERS**

**Juridisch en reglementair
statuut van de trainer**

3de leerjaar

Opgesteld door

de h. Antoine GOBERT,

Ondervoorzitter van de K.B.V.B.

Gegeven aan de leerlingen

van het 3de jaar door

de h. Etienne LEJEUNE,

lid van de Rechtscommissie.

Op punt gesteld op 31.08.86

Nadruk verboden

Alle rechten voorbehouden

.K.B.V.B.

Federale School
der Oefenmeesters

JURIDISCH EN REGLEMENTAIR
STATUUT VAN DE TRAINER

Opgesteld door de h. Antoine GOBERT,
Ondervoorzitter van
het Uitvoerend Comité.

Gegeven aan de leerlingen van het
3de jaar door de h. Etienne LEJEUNE,
lid van de Rechtscommissie.

Op punt gesteld op 31.08.86.

Alle rechten voorbehouden.
Nadruk verboden.

INLEIDING

=====

Ongeveer alle voetbalclubs die aangesloten zijn bij de K.B.V.B. doen beroep op de diensten van één of meerdere personen die in hun ogen voldoende kwaliteiten hebben om hun elftallen te trainen, d.w.z. om de spelers ervan te vormen en/of te vervolmaken - zowel op het individuele als op het collectieve vlak, zowel op technisch als op tactisch gebied - teneinde aldus de verhoopte resultaten te bekomen.

Dientengevolge ontstaat tussen de twee betrokken partijen, de club en de trainer, een binding, die - stoelend op een wederzijds akkoord en tot uitvoering komend in het kader van de interne reglementering van de Bond - automatisch beheerd worden door bepaalde rechts- en reglementsnormen. Inderdaad, in uitvoering van die overeenkomst en in overeenstemming met dat reglement, biedt de trainer aan de club bepaalde diensten aan voor dewelke hij een tegenprestatie krijgt (of niet), d.w.z. voor dewelke hij, op een of andere manier, vergoed wordt. De overeenkomst is de uiting van de wil van weerskanten - de trainer en de club (zie verder) - om een verplichting te doen ontstaan. Met andere woorden, club en trainer sluiten een contract af dat nu vastgelegd wordt in een geschrift of niet.

Het Hof van Verbreking heeft namelijk geoordeeld dat :

(vertaling) "Het contract bestaat onafhankelijk van elke acte of instrument opgemaakt en getekend door de partijen, van zodra deze laatste het eens zijn over de essentiële en determinerende elementen van de overeenkomst (26.04.1870 - Pds p. 188).

Rekening houdend met het feit dat het naleven van de aangegane verbintenissen, vooral diegene die contractueel ontstaan - van welk belang of welke aard ze ook wezen - één van de grondslagen zelf is van de menselijke maatschappij en betrekkingen, regelen in alle beschaafde staten, bepaalde basisteksten de manier waarop contractuele verbintenissen ontstaan, uitgevoerd worden en uitdoven (zie bv. Belgisch Burgerlijk Wetboek - Titel III - art. 1101 à 1369).

Anderzijds reglementeert de K.B.V.B., die reeds sedert 1895 het voetbal organiseert evenals de daarmee verband houdende activiteiten van aangesloten clubs, spelers en personen, de specifieke activiteiten van een trainer - althans in zekere mate - en de bijzondere betrekkingen die daardoor kunnen ontstaan voor een club en die trainer.

Het spreekt vanzelf dat de wet (ruime betekenis) enerzijds en het reglement van de K.B.V.B. anderzijds op een verschillende manier - soms zelfs zeer verschillend - niet alleen het fenomeen "voetbal" in 't algemeen benaderen, maar ook meerdere van zijn bijzondere aspecten, waarvan de relatie club-trainer er slechts één is. De wet zal deze laatste aanzien - met alle gevolgen van dien - als een burgerlijk contract, dat niet verschilt van een ander burgerlijk contract, wat betreft de basisprincipes die het regeren; het bonds reglement daarentegen plaatst deze relatie in een bijzondere context van een eigen reglementering die erop gericht is alleen de bijzondere situatie te vatten die voor hem ontstaat ingevolge het akkoord tussen club en trainer als aangeslotenen bij de Bond.

Aldus stemmen de besluiten van een juridische studie over de aard en over de juridische gevolgen van een contract club-trainer niet altijd overeen - verre van daar - met diegene die een bestudeerde analyse afsluiten van de betrokken artikels van het Bondsreglement. Deze studie wil dus bepaalde basiskarakteristieken aanduiden van het toepassingsgebied van de voornaamste wetteksten in dit domein en van het genoemde Bondsreglement. Zij staat vooral stil bij de voornaamste rechten en verplichtingen, die voor beide betrokken partijen uit wet en Reglement voortvloeien.

*

*

*

Hoofdstuk I

HET CONTRACT CLUB-TRAINER - ALGEMENE RECHTSBEGINSELEN

I. Soort contract.

Het recht maakt een onderscheid tussen verschillende soorten contracten. Wij onthouden in dit verband alleen datgene wat van belang is in de relatie club-trainer.

Een van de gemaakte verschillen is dat tussen **wederkerige** contracten en **eenzijdige contracten**. De eerstgenoemde zijn diegene in dewelke de contracterende partijen zich wederzijds verbinden de ene tegenover de andere en aldus de verplichting doen ontstaan om iets te doen of niet te doen in hoofde van de twee partijen.

Vb. : Verkoop van een huis - Verkoper : staat het huis af
- Koper : betaalt de prijs.

De tweede soort contracten zijn diegene in dewelke één of meer personen een verplichting aangaan tegenover één of meerdere andere, die van hun kant daarentegen er geen enkele opnemen.

Vb. : Kosteloze borgstelling. Een persoon, borg genaamd, belooft aan de schuldeiser van een verplichting deze laatste in te lossen indien de schuldenaar zelf het niet doet.

Ongetwijfeld bestaan er clubs die beroep kunnen doen op de diensten van een "kosteloze" trainer, die spontaan en vrijwillig zijn diensten aanbiedt zonder een tegenprestatie te vragen. In rechte doet deze uitzonderlijke toestand nochtans een contractuele band ontstaan, met daaruit voortspuitende rechten en plichten. Aangezien echter dergelijke relatie vrijwel zeker niet zal neergelegd worden in een geschreven document zal de trainer daar, in principe, een einde kunnen aan stellen naar goeddunken, zonder dat het de club zou mogelijk zijn tegen hem een eis in te stellen voor schadevergoeding. Wij gaan deze vrijwel onbestaande hypothese voorbij van het liefdadigheidscontract of kosteloos contract.

Het contract club-trainer is dus een wederkerig contract dat wederzijdse verplichtingen doet ontstaan. Merken we hier reeds op dat in deze verplichtingen een onderlinge afhankelijkheid steekt, in deze zin dat elk van beide partijen :

- ofwel de ontbinding kan vragen van het contract in-geval van niet uitvoering van de verplichting van de andere (Vb. niet betaling van de bezoldiging door de club);
- ofwel zijn eigen prestatie niet kan leveren indien de andere partij haar verplichting niet nakomt (voorzichtigheid is geboden).

II. Elementen van het contract.

De bestaans en geldigheidvoorwaarden van een contract zijn :

- a) toestemming van de partij die zich verbindt;
- b) bekwaamheid om te contracteren;
- c) een zeker voorwerp dat de materie van de verplichting is;
- d) een toegelaten oorzaak voor de verplichting.

A. Toestemming van de partij die zich verbindt.

1. Partij :

Het contract is normaal gesproken het werk van de persoon ten voordele en/of ten laste van wie het schuldvorderingen en schulden doet ontstaan. Vaak echter gebeurt het dat een contractant niet persoonlijk de tot standkoming van het contract bewerkstelligt en dat hij zich laat vertegenwoordigen.

De vertegenwoordiging is het feit voor een persoon, de vertegenwoordiger, een contract af te sluiten in naam en voor rekening van een ander persoon, de vertegenwoordigde, zodanig dat het contract gevolgen heeft voor het patrimonium van de vertegenwoordigde.

Men mag aldus bepaalde vertegenwoordiging niet verwarren met de vertegenwoordiging - in de courante betekenis van het woord - door dewelke een club optreedt langs personen die handelen voor haar en in haar naam, als leden van de club. Inderdaad een voetbalclub is een rechtspersoon (tegenovergestelde van fysiek persoon) die, zoals alle rechtspersonen geacht wordt als dusdanig rechten te kunnen hebben en verplichtingen te kunnen opnemen.

Het groot voordeel van een private rechtspersoon (tegenovergestelde : publieke rechtspersoon zoals bv Staat, Provincie, Gemeente) is dat hij een eigen patrimonium heeft afgescheiden van dat van de fysieke personen die er deel van uitmaken.

Welnu, een rechtspersoon kan zijn wil natuurlijk alleen laten kennen langs fysieke personen om (in principe, die er deel van uitmaken) en die handelen - zoals daarnet gezegd - in zijn naam. Maar deze fysieke personen zijn de "organen" van de rechtspersoon, en dus niet enkel zijn vertegenwoordigers, mandatarissen of aangestelden. Aldus zet de rechtspersoon - de club - zijn verantwoordelijkheid op het spel in hoofde van diegenen die er de organen van zijn, gemachtigd om te handelen en die gehandeld hebben in de uitoefening van hun functies.

Bij het afsluiten van het contract, zal de trainer dus te doen hebben met fysieke personen die handelen en ondertekenen in naam van de club. Merken we hier op dat overeenkomstig artikel 20 van het bondsreglement :

"Iedere club moet tussen de haar toegewezen
"leden een **correspondent aanstellen**
"die alleen gerechtigd is om briefwisseling met
"de bond te voeren. Zijn aanstelling moet aan
"de K.B.V.B. worden betekend, gezamenlijk door
"de voorzitter en twee leden van het clubbestuur,
"aansprakelijk in de bij artikel 11/e bedoelde
"zin.

"Zijn handtekening, eigenhandig of met naamstempel,
"verbindt de club.

"Ondertekent hij evenwel onder een andere benaming
"dan deze van gerechtigd correspondent (bv Voorzit-
"ter, Secretaris, Secretaris-Generaal, Afgevaardigde-
"Beheerder, Directeur, enz.), dan moet deze titel
"gevolgd worden door de letters G.C."

"Enkel de door hem ondertekende stukken worden ten
"overstaan van de Bond als geldig beschouwd. Hij
"alleen is gerechtigd om vanwege het Algemeen
"Secretariaat, de Algemene Thesaurie en de bonds-
"comités de briefwisseling voor de club en de
"geldstortingen te ontvangen.

"Wanneer hij geen houder is van de blauwe kaart
"(artikel 11/e) mag hij in geen geval, onder zijn
"handtekening alleen, wijzigingen in de samenstel-
"ling van het aansprakelijk comité van zijn club
"betekenen. Deze wijzigingen moeten worden mede-
"ondertekend door tenminste één lid van het bestuur,
"houder van de blauwe kaart.

"Ingeval van behoorlijk gemotiveerd belet, kan de
"briefwisseling bij uitzondering als geldig aange-
"nomen worden, indien zij gezamenlijk ondertekend
"is door de voorzitter en twee leden van het club-
"bestuur, die tegenover de K.B.V.B. aansprakelijk
"zijn in de door artikel 11/e bedoelde zin.
"Diezelfde personen kunnen eveneens in dit geval
"een gerechtigd correspondent ad interim aanstellen.

Het is verheugend vast te stellen dat de meerderheid van onze clubs de rechtspersoonlijkheid hebben verworven (bv. V.Z.W.D.) en dat zelfs in de lagere afdelingen de clubs die enkel "Feitelijke Vereniging" zijn meer en meer verdwijnen. Merken we op dat in principe een vordering tegen een club "Feitelijke Vereniging" een individuele vordering veronderstelt tegen elke fysieke persoon die er deel van uitmaakt.

Bij het afsluiten van een trainerscontract, moet een club dus niet noodzakelijk optreden langs haar secretaris om opdat haar burgerlijke (en strafrechterlijke) verantwoordelijkheid zou op het spel staan. Het trainerscontract is geen briefwisseling met de Bond en vaak zal een club in dit verband handelen langs zijn voorzitter om of beheerder of leden van de beheerraad, enz.

2. De toestemming :

Het is de wil van de partijen om zich te verplichten bij contract. Om daarenboven een juridische waarde te verkrijgen (zowel op juridisch als op federaal vlak) moet deze zich uiten. Deze wilsuïting kan natuurlijk gebeuren door alle soorten middelen, met inbegrip bv. van woorden (Merken we op dat in principe het stilzwijgen van een persoon op een aanbod dat hem wordt gedaan niet kan beschouwd worden als een toestemming tot het contract).

De toestemming kan aangetast zijn door bepaalde gebreken die de geldigheid van het contract in de weg staan nml. de dwaling, het bedrog en het geweld, maar i.v.m. het afsluiten van trainerscontracten zijn deze veronderstellingen ongetwijfeld zo zeldzaam dat ze hier kunnen verwaarloosd worden.

B. Bekwaamheid van de partijen om te contracteren

De bekwaamheid om te contracteren is de regel : zijn slechts onbekwaam diegenen die onbekwaam werden verklaard door de wet. Een fysiek gebrek bv. (doofstomheid, blindheid) maakt de persoon die er door is aangetast niet onbekwaam om te contracteren, maar het kan wel natuurlijk de toestemming zelf gebrekkig maken of zelfs doen verdwijnen, wat indien daarvan het bewijs wordt geleverd, het contract kan annuleren.

De voornaamste burgerlijke of wettelijke onbekwaamheid (eveneens van federaal standpunt uit) is die van de niet ontvoogde of ontvoogde minderjarige. (Er is ook de ontzette, de verkwister, de geesteszwakke !).

In principe kan de nietigheid van het contract slechts ingeroepen worden door henzelf en niet door de derde die met hen heeft gecontracteerd. Rekening houdend met de reglementsbevestigingen betreffende de trainers (leeftijd van toelating tot trainers-school bv.) en de clubleiders (art. 11 zegt dat ze moeten beschikken over hun burgerlijke en politieke rechten en tenvolle 18 jaar oud zijn) schijnt het probleem van de bekwaamheid in dit kader van bijkomend belang te zijn.

C. Voorwerp van het contract.

Het Burgerlijk Wetboek stelt als voorwaarde voor de geldigheid van het contract een "bepaald voorwerp" die de materie vormt van de verbintenis. Vb. Trainerscontract : leveren van diensten tegen bezoldiging.

Het voorwerp moet daarenboven mogelijk zijn (niemand is tot het onmogelijke gehouden) en ook toegelaten (Hier rijzen in dit verband geen problemen).

D. Oorzaak van het contract.

De oorzaak van het contract is het psychologisch element dat de wil verklaart om een verbintenis tot stand te brengen. Zij berust op de overweging welk voordeel het contract mogelijks kan brengen aan elk der partijen.

Vb. Voor de trainer is de oorzaak van het contract de vergoeding die hij zal ontvangen van de club, terwijl in hoofde van de club het de diensten is die deze wil verwerven van de trainer. Ingeval van valse oorzaak of gebrek aan oorzaak is het contract nietig. Maar ook hier biedt het probleem van de oorzaak geen praktisch belang in het kader van deze studie.

III. Tot standkoming van het contract en bewijs.

In principe komt het contract alleen reeds door de overeenstemming tussen de twee wilsuitingen tot stand : geen bepaalde vorm is nodig. Uitzonderlijk schrijft de wet bepaald formalisme voor (Vb. Vereiste tussenkomst van notaris - huwelijkscontract - hypotheekneming, enz...).

In vele gevallen stellen de partijen een geschrift op en daardoor wensen een regelmatig bewijs te hebben in geval van betwisting. Anderzijds van zodra een betwisting betreffende de uitvoering van het contract mogelijk blijkt is een geschrift ten zeerste geboden.

Inderdaad, zoals elk contract is het trainerscontract een juridische daad en deze kan, in principe, slechts bewezen worden bij middel van vooraf opgestelde bewijzen, t.t.z. in de praktijk bij middel van een geschrift.

Het hoort aan diegene die het initiatief neemt tot het instellen van een vordering te bewijzen dat de feitelijke toestand wanneer hij zich beklagt, niet strookt met het recht. Aangezien in bepaalde gevallen het bewijs slechts zeer moeilijk kan aangebracht worden met het gevolg dat een op zichzelf zeer gerechtvaardigde vraag zou kunnen verworpen worden, heeft de wet ondermeer het bewijs langs vermoeden ingesteld.

De voorzichtigheid gebiedt dus op het ogenblik van het stellen van een juridische daad de inhoud vast te leggen bij geschrift, met het oog op een eventuele betwisting. De aldus opgestelde geschriften zijn van tweeërlei aard : de authentieke akten en de onderhandse akten. Een geschreven contract afgesloten tussen twee privé personen is natuurlijk een onderhandse akte.

1. Algemene regelen betreffende het trainerscontract (Vorm)

In principe, wordt terzake aan de partijen een volledige vrijheid gelaten. De akte kan gedrukt, gedactylografeerd, geschreven worden, enz. De sommen kunnen in cijfers vermeld worden. Noch de vermelding van de plaats waar de akte werd opgesteld, noch, in principe, deze van de datum zijn noodzakelijk (wat nochtans zeer gevaarlijk kan zijn, omdat de datum zeer belangrijk kan zijn). In principe is het enig onmisbaar element de handtekening. Elke partij, of haar vertegenwoordiger, moet tekenen met de hand. De handtekening wordt op het einde van de akte geplaatst, omdat ze daar de goedkeuring aanduidt van de ondertekenaar met het geheel van de voorafgaande bepalingen.

2. Bijzondere regelen

De onderhandse akten die wederzijdse verbintenissen behelzen (zoals het trainerscontract) gelden slechts als regelmatig bewijs indien ze werden opgemaakt in zoveel originelen als er partijen zijn die een onderscheiden belang hebben (Belgisch Wetboek pag. 1325). Het verzuimen van deze formaliteit betekent niet dat het contract zelf nietig is. De nietigheid slaat slechts op het geschrift als bewijs. Alle bewijskracht van het dokument is daarom niet verloren, wat de sanktie dus nog vermindert. De akte kan nog voorgelegd worden als begin van bewijs en aangevuld worden derhalve, met getuigen of vermoedens.

Daarenboven moet elk origineel vermelden hoeveel er werden opgemaakt. Evenwel het vastleggen van twee (of meer) originelen heft de nietigheid op. Het is zelfs niet noodzakelijk dat elk origineel getekend is door alle partijen. Het volstaat dat het exemplaar in handen van de partijen de handtekening draagt van de andere contractant. Het ontbreken tenslotte van de vermelding van het bestaan van meerdere exemplaren of zelfs het niet bestaan van deze meerdere exemplaren kan niet tegengesteld worden aan de andere partij die de uitvoering van de overeenkomst - al ware het gedeeltelijk - is begonnen.

Er moet geschrift opgesteld worden (als bewijs) van alle verbintenissen met waarde boven 3.000 Fr en er wordt geen bewijs door getuigen toegelaten tegen of buiten de inhoud van geschriften wat er op wijst dat men de juistheid van geschreven bepalingen niet kan betwisten.

IV. Uitvoering van het contract.

Elk contract legt aan elke partij de verplichting op dit uit te voeren ter goeder trouw. De kwade trouw van de schuldenaar (niet betalen van het loon bv.) kan de ontbinding van het contract meebrengen. Daarentegen kan de ongelukkige en te goeder trouw zijnde schuldenaar van de rechter een tegemoetkomend uitstel krijgen. Met de verplichting te goeder trouw te handelen is uiteraard verbonden de verplichting om de beloofde prestatie te waarborgen.

Wanneer ze werkelijk foutief is, doet het niet uitvoeren van de verbintenis door een van de contractanten, het zeer ingewikkeld probleem rijzen van de verantwoordelijkheid die, in principe, resulteert in de toekenning van schadevergoeding (In fine I hierboven werd aangeduid hoe in wederzijdse contracten de onderhevige afhankelijkheid van de verplichtingen blijkt uit bepaalde wijzen waarop het contract eindigt).

1. Ontbinding van het contract

Het contract kan dus ontbonden worden zodra een van de partijen door haar fout haar verplichting niet uitvoert (Belgisch Wetboek pag. 1184).

De partij die aldus geen voldoening krijgt heeft de keus : zij kan langs gerechtelijke weg proberen uitvoering te bekomen indien deze mogelijk blijft, ofwel kan ze de rechter vragen het contract te vernietigen als sanktie met daarenboven toekenning van schadevergoeding.

Aangezien de niet uitvoering van de verbintenis foutief moet zijn, kan de ontbinding van het contract slechts gevraagd worden nadat de schuldenaar duidelijk in fout werd geplaatst door een "in gebrekestelling" die hem werd toegestuurd (Op deze regel bestaan echter vele uitzonderingen - bv. contractueel). Indien daarentegen het contract niet werd uitgevoerd ingevolge overmacht (vb. beenbreuk van de trainer) moet de rechter zich niet meer uitspreken over het lot van de contract, hij moet noodzakelijkerwijze vaststellen dat de verhouding in de verplichting verbroken werd.

Om de ontbinding van het contract te verrechtvaardigen, moet de niet uitvoering in principe volledig zijn en de rechter kan soeverein beslissen of de ontbinding al of niet moet uitgesproken worden ingeval van gedeeltelijke niet uitvoering. Dan gelden overwegingen in verband met billijkheid en opportuniteit.

Uitzonderlijk zal de onmiddellijke verbreking van het contract toegelaten worden, wanneer bv. de verdere uitvoering toestanden zou scheppen die voor de partijen op persoonlijk vlak onmogelijk zijn (Dienstverhuring bv.) of wanneer de verstandhouding van het contract schade zou teweeg brengen. Voorzichtigheid is evenwel geboden aangezien een eenvoudig stopzetten van het contract diegene die zich daartoe waagt, blootstelt aan het niet verkrijgen van schadevergoeding, wanneer hij de rechter vraagt om het einde van het contract vast te stellen.

Tenslotte kan de verbreking van het contract soms een onvoldoende schadeloosstelling zijn voor de aanvrager en schadevergoeding kan desgevallend toegekend worden.

2. Schadevergoeding

Eens dat de verantwoordelijkheid van een van de partijen is vastgesteld voor de niet uitvoering of gebrekkige uitvoering van het contract moet men de gevolgtrekking maken dat schadevergoeding verschuldigd is. Deze laatste neemt altijd de vorm aan van geldsommen.

Voor de vaststelling van de schadevergoeding komen twee elementen in aanmerking :

- a) het opgelopen verlies (Vb. geen trainingen);
- b) de niet gemaakte winst (Vb. bepaald resultaat).

In dit verband zijn veel feitelijke vragen omtrent dewelke de rechter soeverein beslist.

Indien elke geleden schade recht geeft op een vergoeding, dan moet de rechter in zijn berekening toch slechts in aanmerking nemen de onmiddellijke en rechtstreekse schade van de niet uitvoering van de verplichting. (Vb. houding spelers na geschil trainer-club). In principe geeft ook morele schade recht op vergoeding (Bv. reputatie van de club na vertrek van trainer).

*

* *

Hoofdstuk II - HET CONTRACT CLUB - TRAINER
CONTRACT VAN DIENSTVERHURING - BEDIENDENCONTRACT

I. Bepaling :

Het contract van dienstverhuring is een contract waarbij een persoon (bediende, arbeider, huisbediende) zich verbindt te werken voor een bepaalde persoon gedurende een bepaalde tijd of, vaker nog, zonder bepaling van duur, tegen vergoeding, ofwel per dag of per week of per maand of naar gelang van de gepresteerde arbeid. De basiskarakteristiek van dergelijk contract is de band van ondergeschiktheid.

De bepaling van de natuur van het contract die de partijen zelf er aan geven is niet dominerend. Wat meer bepaaldelijk de ondergeschiktheid betreft van de gesalarieerde en de leiding van de arbeid door de werkgever, er wordt niet vereist dat die leiding van de werkgever daadwerkelijk en ononderbroken zou zijn. Het feit van een onafhankelijkheid in de techniek, d.w.z. in de manier waarop het werk wordt verwezenlijkt (actuaris - chimist - trainer) volstaat niet om de band van ondergeschiktheid teniet te doen of onbestaande te maken.

De Arbeidsrechtbank heeft in 1973 in het geval J. Pannaye c/ R.C.S. Verviétois geoordeeld :

"Het hoog gespecialiseerd karakter van de activiteit van een voetbaltrainer veronderstelt een zekere onafhankelijkheid in de manier van de uitvoering van zijn werk. En deze onafhankelijkheid is niet onverenigbaar met de staat van ondergeschiktheid ten overstaan van de werkgever."

Er zijn uiteraard verschillende soorten dienstverhuringen, volgens de aard van het verrichte werk. Het voornaamste onderscheid - niettegenstaande de pogingen om ze dichterbij elkaar te brengen - betreft steeds het arbeidscontract en het bediendencontract (arbeider - bediende).

In dit verband vermelden we artikel 3 van de Wet van 24 februari 1978 (B.S. 9.3.78, blz. 2607) betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars (1) :

"Niettegenstaande elke uitdrukkelijke bepaling van de overeenkomst, wordt de tussen een werkgever en een betaalde sportbeoefenaar gesloten overeenkomst, welke titel daar aan ook wordt toegekend, aangezien als een arbeidsovereenkomst voor bedienden en geregeld door de bepalingen van de desbetreffende wetgeving en door de bepalingen van deze wet".

Deze bepaling stemt overeen met het hoofdidee dat wij terugvinden in de voorbereidende werken tot deze wet die dateren van 1967 (zie het 1ste wetsvoorstel betreffende het sociaal statuut van de sportbeoefenaar - 10 mei 1967 - Doc Senaat 233 - Zittijd 66 - 67, p. 3).

*
* *
*

Te noteren dat ingevolge de grondwetsherziening van 24.12.70 (art. 59/bis) - de oprichting inhoudende van de Cultuurraden - en de wet van 23.07.71, handelend over de bevoegdheid van deze Raden, dit initiatief op wetgevend vlak inderdaad werd gescheiden. Zijn aldus ingekomen :

- de bovengenoemde wet van 24.02.78;
- het Decreet (Nederlandse Cultuurgemeenschap) van 25.02.75 betreffende het sociaal statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar en het voorstel tot Decreet (Franstalige Cultuurgemeenschap) - dat nooit het stadium van voorstel overschreden heeft - dat het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar vastlegt.

(1) Het K.B. van 23.12.83 (B.S. 6.1.84) heeft de in voege treding van deze wet vastgesteld op 1 januari 84 voor de wielrenners en de motocrossers en op 1 juni 84 voor de andere betaalde sportbeoefenaars (waaronder de betrokken voetballers en trainers).

Zie : Hoofdstuk V : Sociale Wetgeving.

Deze raden hadden inderdaad de bevoegdheid gekregen om, ieder afzonderlijk en bij Decreet, bepaalde materies te regelen inzake cultuur. De wet van 21.07.71 heeft de sport (de amateursport !) onder de culturele materie geplaatst. (1)

Aldus wordt definitief een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de betaalde sportbeoefenaar waarvan het statuut bepaald wordt door de nationale sociale wetgeving en die dus afhangt van het nationaal Parlement, en anderzijds de niet-betaalde sportbeoefenaar (amateur) waarvan het statuut geregeld wordt door de Raden en door de Gemeenschapsexecutieven.

(1) Te noteren dat ingevolge de laatste grondwetsherziening (17.07.80), de Cultuurraden vervangen werden door een Gemeenschapsraad (en een Executieve). Bovendien bestaat er een Regionale Raad en een Waalse Gewestsexecutieve.

De bijzondere wet over de institutionele hervormingen van 08.08.80 (er bestaat tevens nog een gewone wet van 09.08.80) neemt de bevoegdheidsbepalingen over in verband met de cultuur- en sportzaken die voorzien waren in de wet van 1971 (art. 4/9°).

Terugkomend op deze wet van 24.02.78, moeten wij noteren dat artikel 2 § 2 bepaalt :

"De Koning kan, na advies van het Nationaal Paritair
"Comité voor de Sport, de bepalingen van deze wet
"zodanig onder door Hem te stellen voorwaarden geheel
"of gedeeltelijk toepasselijk verklaren op de perso-
"nen die bij de voorbereiding op of de uitoefening
"van de sport betrokken zijn, of niet toepasselijk op
"de personen die onder die bepalingen vallen".

Vermits er een bepaald talent moet aanwezig zijn om tot de categorie trainers op te klimmen - zelfs indien ze geen speler zijn - en dat naast de fysieke arbeidsverrichting ongetwijfeld intellectuele gaven gevergd worden, is de trainer als bediende aanzien.

II. Besluit :

Strikt juridisch bekeken vinden we volgende elementen terug bij de voetbaltrainer :

1. Hij levert arbeidsprestaties, d.w.z. verzekert de training van een of meerdere ploegen van de club en vergezelt ze bij de wedstrijden.
2. Hij ontvangt een bezoldiging.
3. Hij werkt onder het gezag, de leiding en het toezicht van de club.

De toestand zo zijnde, kan de vraag gesteld worden of, in de schoot van de Bond, ALLE trainers moeten beschouwd worden als bedienden met hun club verbonden door een bediendencontract, geregeld door de wet van 03.07.78 over arbeidscontracten en met wettelijke gevolgen van precieze aard in de drie volgende domeinen die van bijzonder belang zijn op sociaal en economisch vlak voor de twee betrokken partijen.

Het zijn :

- a) De definitieve oplossing van eventuele geschillen tussen clubs en trainers.
- b) De verplichtingen op sociaal gebied.
- c) Evenals i.v.m. de sociale zekerheid die de enen en de anderen moeten naleven.

Het antwoord op deze vragen zou - zelfs voor de bevoegde openbare overheid - rekening moeten kunnen houden met de reglementaire bepalingen van de K.B.V.B. in de mate dat deze zonder de bepalingen van de openbare orde te schenden, ingeschakeld kunnen worden in de uitoefening van het verenigingsrecht, dat wordt gewaarborgd door de Belgische Grondwet. De toestand echter lijkt eerder verward : de toepassing en de toepasselijkheid van bepaalde wettelijke regelen - in gehele of gedeeltelijke overeenstemming ofwel ook in tegenspraak met reglementaire bepalingen - biedt een waaier van beoordelingselementen, betreffende dewelke het moeilijk en zeker gewaagd is een onweerlegbaar waardeoordeel te vellen.

Deze opmerking schijnt des te meer gerechtvaardigd gezien de "sportieve" wetgeving duidelijk een gebrek vertoont aan vaste samenhang tussen de verschillende wetten en dekreten die tot hiertoe werden uitgevaardigd.

*

*

*

Hoofdstuk III - DE TRAINER ALS AANGESLOTENE BIJ DE K.B.V.B.
=====

I. Bepalingen :

De deelneming van een fysisch persoon aan de Bondsactiviteiten is normalerwijze ondergeschikt aan het verwerven van de hoedanigheid van aangeslotene van de K.B.V.B. (1).

Krachtens de bepalingen van artikel 42 a) en b) wordt een fysisch persoon aangesloten bij de Bond ofwel :

- a) op voorstel van een club ingevolge hetwelk hij dan wordt toegewezen aan die club;
- b) als individuele aangeslotene, zonder aan een club te behoren. Deze leden (individuele oefenmeesters, verzorgers) storten aan de Bond een jaarlijkse bijdrage van 1.000 Fr. Voor de hun toegewezen leden betalen de clubs 120 Fr (zie artikel 27/a).

Sedert de Algemene Vergadering van 1984, is het een club verboden - op straf van een boete van 1.000 Fr - de diensten van een niet aangesloten trainer te gebruiken !! (artikel 41/b/3°).

Rekening houdend met deze bepalingen, bestonder er vroeger twee categorieën trainers :

- de speler-trainer;
- de trainer onder contract.

Sedert de Algemene Vergadering van 1986, voorzien de teksten nochtans een onderscheid, niet meer tussen de speler-trainers en de trainers onder contract (veel speler-trainers zijn - juridisch sprekend - eveneens oefenmeesters onder contract), maar wel tussen :

- de spelers belast met een oefenmeestersfunctie en
- de individueel aangesloten oefenmeesters (de vroegere trainers onder contract).

(1) Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de V.Z.W.D. / K.B.V.B., waarvan enkel de leden van het Uitvoerend Comité deel uitmaken + de Secretaris-Generaal en de Algemene Penningmeester, en de K.B.V.B. als feitelijke vereniging, samengesteld door de clubs en de toetredende groeperingen, waaraan de individuele leden toegewezen zijn. Er zijn ook (vooral onder de trainers) niet-toegewezen individuele leden.

Een onderscheid moet thans gemaakt worden tussen :

1° De speler belast met een functie van trainer :

Deze is noodzakelijkerwijs toegewezen aan een club als speler en zijn toestand wordt wezenlijk voorzien en geregeld in functie van die hoedanigheid (zie cursus van het 2de jaar - Statuut van de Speler).

In andere woorden : de federatie beschouwt hem in de eerste plaats als een speler toegewezen aan een club - met alle daaruit voortvloeiende gevolgen - en meent dat hij zijn functie van trainer slechts in wederzijdse betrekking mag uitvoeren met deze van speler van die club.

Artikel 41/b/1° bepaalt :

~~"Wat ook zijn statuut weze, mag een speler tegelijkertijd de functie van trainer uitoefenen bij de club waaraan hij is toegewezen en, mits hij het schriftelijk akkoord heeft van laatstgenoemde, in een andere club".~~

Bezoldiging.

Vóór de Algemene Vergadering van 1986, mocht de speler-trainer die amateur was voor zijn dubbele functie geen hogere bezoldiging hebben dan deze die toegelaten was in het statuut van amateur (artikel 37). (of, op 1.9.86 : art. 37 - Vaste jaarlijkse maximale vergoeding van 69.900 Fr + 2.800 Fr per gewonnenpunt en 5.600 Fr voor kwalificaties in Bekers).

Herinneren wij eraan dat de bezoldigingen en de minimum betaalbare premies in de verschillende spelerscategorieën gekoppeld zijn aan een bondsindex die bepaald is op 100 punten op 1.1.79. Vanaf 1980, worden ze door het Uitvoerend Comité herzien op 1 januari van elk jaar op basis van de bondsindex die aangepast wordt, rekening houdend met de jaarlijkse stijging van de levensduurte die volgens volgende formule in punten uitgedrukt wordt :

Index der prijzen op 1 januari van het lopende jaar	- (min)	Index der prijzen op 1 januari van het vorige jaar \times 100
--	---------	---

Index der prijzen op 1 januari van het vorige jaar

De nieuwe bedragen worden toegepast vanaf het begin van het nieuwe seizoen, dus op 1 juli (Blokking van de bezoldigingen en premies voor de seizoenen 86/87 en 87/88).

Nochtans werd, op initiatiefs van de clubs van Lagere Afdelingen, de toestand gewijzigd om te vermijden dat een speler-trainer amateur, die, voor zijn dubbele functie, een hogere bezoldiging ontvangt dan deze toegelaten in het statuut van de amateur, in overtreding met gezegd statuut zou verklaard worden.

Daarom vermeldt een nieuwe paragraaf (1986) van art. 41/b/1° :

"~~Deze gecumuleerde activiteiten worden afzonderlijk gereguleerd~~".

Deze formule strekt er enkel toe te vermijden dat een speler-trainer de hoedanigheid van amateur verliest, gezien het feit dat, volgens art. 40 quinquies, een amateurclub slechts over maximaal vijf niet-amateurs mag beschikken.

Rekening houdend nochtans met de onderhandelingen met de R.S.Z., die geleid hebben tot het K.B. van 12.8.85 (zie hoofdstuk V - Sociale Zekerheid), en met het feit dat de speler in onderhavig geval in werkelijkheid een globale bezoldiging (!!) ontvangt van een en dezelfde club - die als werkgever kan beschouwd worden - ~~vermeldt het bondsreglement dat de betrokkene moet beschikken over een (geschreven) contract van oefenmeester dat als bewijs kan dienen dat de bond aanvaardt dat de speler-trainer een speler amateur is, en geen rekening houdt in dat verband met de toegekende bezoldiging als trainer die de bevoegde autoriteiten (fiscaal/ sociaal vlak) zouden willen kennen.~~

Verplicht contract.

Zodoende voorziet art. 41/b/1° eveneens :

~~"De functie van trainer moet het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk contract waarin de bezoldiging bepaald wordt, die uit hoofde van die activiteit eisbaar is.~~

~~"Het bestaan van een dergelijk contract moet door de club aan het Algemeen Secretariaat worden betekend binnen de 14 dagen na de ondertekening ervan, bij gebreke waarvan een boete van 1.000 Fr wordt opgelopen.~~

~~"De speler met voornoemd contract moet een jaarlijkse bijdrage van 1.000 Fr betalen".~~

2° De individueel aangesloten trainer:

Het reglement beschouwt natuurlijk dat het hier om een verschillend beroep gaat dan dit van speler.

Anderzijds dient een persoon, alhoewel hij alleen de functie van oefenmeester uitoefent, niet noodzakelijk als een beroeps-oefenmeester aanzien worden.

Bepaling (art. 41/b/2°)

"De aangesloten individuele trainer is hij die niet aan

" een club is toegewezen en die het voetbal enkel als

"bezoldigd trainer beoefent.

"Hij moet een persoonlijke trainerskaart tekenen en zijn

"eventuele toewijzing aan een effectieve club wordt opgeschort.

"Hij is niet voor de officiële competities gekwalificeerd en

"moet een jaarlijkse bijdrage van 1.000 Fr betalen".

Contract - Voorwaarden

"Het onder contract plaatsen van een aangesloten individuele

"trainer moet aan het Uitvoerend Comité ter goedkeuring worden

"overgelegd.

"Zo niet wordt de contracterende club gestraft met een boete

"van 1.000 Fr wanneer zij binnen de 14 dagen geen gevolg geeft

"aan het verzoek tot regularisatie, haar door het Algemeen

"Secretariaat betekend.

"Elke aanvraag om goedkeuring moet worden vergezeld van een

"certificaat van goed zedelijk gedrag, wanneer het gaat om

"een Belgisch onderdaan, of, wanneer het gaat om een buitenlander,

"van de arbeidsvergunning afgeleverd door het Ministerie van

"Arbeid en van referenties verstrekt door de bond van herkomst.

"De speler, die dit dergelijk contract wenst te tekenen,
"moet vrij zijn van elke contractuele verplichting als
"speler ten overstaan van een club. Hij moet bovendien
"tenminste twee jaar inactief zijn geweest tenware hij
"minstens 29 jaar oud is bij het begin van het seizoen
"of houder is van een trainersdiploma afgeleverd of
"geldig verklaard door de K.B.V.B.

Wederkwalificatie

In verband met de wederkwalificatie trainer-speler, zegt artikel 41/d :

"Een aangesloten individuele trainer die zijn
"wederkwalificatie wenst te verkrijgen als speler,
"kan die bekomen van het Uitvoerend Comité mits hij
"bewijst dat zijn contract is verstreken of werd
"opgezegd.

"Deze wederkwalificatie neemt pas een aanvang op de
"1ste juli die volgt op het indienen van de aanvraag".

II. Vrijheid om de functie van trainer uit te oefenen.

- Toestemming van de club van oorsprong

Uit de in sub I voorziene bepalingen blijkt dat de speler die belast is met een functie van trainer, welke ook zijn statuut zij, met het akkoord van zijn club kan trainen in een andere club.

In principe zal deze toestemming slechts zeer uitzonderlijk gegeven worden.

- Vrijheid

De speler die zijn volledige vrijheid wil bekomen ten opzichte van zijn club om te trainen in een andere club, als individueel aangesloten trainer, kan, op voorwaarde volledig vrij te zijn van elke contractuele verplichting, één van de volgende oplossingen kiezen :

a) (Artikel 41) ofwel :

- twee jaar inactief blijven;
- wachten tot hij 29 jaar is;
- het diploma van trainer behalen in de bondsschool.

Indien hij vrij is en aan één van deze voorwaarden voldoet, kan hij zijn club vrijelijk verlaten en zijn rechtstreekse aansluiting vragen aan de Bond (de toewijzing aan de club wordt opgeschorst) en trainen als individueel trainer. Er is uiteraard verbod deel te nemen aan officiële competities (toleranties toegestaan voor trainingswedstrijden).

- b) Zijn overgang bekomen als speler.
- c) Zijn kwalificatie als speler opgeven en zijn overgang bekomen als aangeslotene niet-speler.

b) Overgang als speler :

(zie cursus IIde jaar - Het statuut van de speler).

Gelet op het feit dat deze toestand nog iets vaker kan voorkomen voor een speler aspirant-trainer, vermelden we hier toch nog het geval van de speler van meer dan 35 jaar. De speler van meer dan 35 jaar kan immers administratief zijn transfert bekomen (artikel 45/ter/4.) D.w.z. dat hij zonder vergoeding definitief kan getransfereerd worden zonder dat de toestemming van zijn club vereist is, die hem ziet weggaan. Het is klaar echter dat indien de speler niet-amateur of prof is, hij dergelijke transfert slechts kan bekomen op het einde van zijn contract of op de datum van de vervroegde verbreking ervan, mits gemeenschappelijk akkoord (art. 45/ter/4/b).

De betrokken speler moet bij het Algemeen Secretariaat een speciaal formulier, voorzien van zijn handtekening en deze (gerechtigde correspondent) van de club naar dewelke hij wil overgaan, insturen. Dit formulier kan ingediend worden om het even wanneer in de loop van het jaar - bv. 's anderendaags van de 35ste verjaardag - BEHALVE van 1 tot en met 30 juni. Deze bepaling is het gevolg van het feit dat de lagere afdelingen hebben willen vermijden dat een speler van 35 jaar op dewelke ze veronderstelden te kunnen rekenen, volgend seizoen hen zou verlaten op een datum waarop het hun onmogelijk zou blijken hem nog goed te vervangen (maand juni).

Wij noteren dat een aangesloten speler de kleuren van zijn nieuwe club slechts zal kunnen verdedigen in officiële matches van 1 juli af volgend op de indiening van het formulier.

c) De mutatie als niet-speler :

Hetzelfde artikel 45/ter/ 3 bepaalt eveneens dat een aangeslotene van om het even welke leeftijd die er zich toe verbindt geen voetbal meer te beoefenen als speler eveneens een vrije kosteloze overgang kan bekomen zonder het akkoord van de afstanddoende club.

De indiening van het hierboven vermeld formulier - eveneens om het even wanneer in de loop van het jaar behalve van 1 tot en met 30 juni - is noodzakelijk.

Dit lid niet-speler zal noch de beoefening van het voetbal als speler mogen hernemen, noch trainen, noch raad geven, zelfs niet zonder vergoeding, vooraleer de leeftijd van 35 jaar te hebben bereikt, zonder voorafgaandelijk geschreven akkoord van de club van oorsprong.

Deze toelating moet door de nieuwe club aan het Algemeen Secretariaat overgemaakt worden binnen de 8 dagen van haar aflevering. Zij is slechts geldig vanaf het seizoen volgend op dat van de indiening.

*

*

*

III. De Federale Trainersschool.

1. Organisatie :

De leeftijd vanaf dewelke een speler de taak van trainer kan waarnemen onder contract werd hoofdzakelijk bepaald in verband met de leeftijd van toelating tot de trainersschool en meer bepaaldelijk de normale leeftijd van behalen van het diploma van trainer. Inderdaad artikel 41/a bepaalt :

"a) School voor Oefenmeesters.

"1° Organisatie.

"De cursussen van de School der
"Oefenmeesters, welke de K.B.V.B.
"organiseert volgens de door het
"Uitvoerend Comité bepaalde modaliteiten,
"worden in drie verschillende cyclussen
"gegeven die leiden tot het behalen
"van respectievelijk het diploma van
"initiator, monitor en oefenmeester.

"2° Aanvaarding.

1ste jaar

"Om tot de cursussen van de bonds-
"school of van een school die door
"de K.B.V.B. erkend is te worden
"toegelaten, moet de kandidaat de
"leeftijd van 25 jaar bereikt hebben
"vóór de 1ste augustus die de sessie
"voorafgaat. Het behalen van het
"diploma van initiator is onder-
"geschikt aan het volbrengen van
"een stage van één seizoen bij een
"effectieve club. Het volgen van de
"cursussen en het volbrengen van de
"stage mag gelijktijdig gebeuren.

2de jaar

"Om tot de cursus van monitor te
"worden toegelaten, moet de kandidaat
"het diploma van initiator behaald
"hebben met tenminste de graad
"onderscheiding". Bij afwijking kan
"het Uitvoerend Comité tot de cursus
"van monitor aangeslotenen toelaten
"die het diploma van initiator niet
"bezitten.

3de jaar

"Tot de cursus van oefenmeester van
"de bondsschool of van een door de
"bond erkende school worden enkel
"toegelaten de houders van een diploma
"van monitor afgeleverd door een van
"voornoemde scholen met tenminste de
"graad "onderscheiding".

2. De leeftijdsgrenzen :

Er dient opgemerkt dat het bondsreglement geen limiet bepaalt, noch naar boven noch naar onder voor de functie van **individueel trainer**, d.w.z. diegene die het voetbal beoefent alleen als trainer. Op dit punt - gelijk inzake technische en/of andere kennissen - bestaat er volledige vrijheid voor club en trainer.

Men kan het trainersdiploma behalen op 28 jarige leeftijd. Inderdaad, een kandidaat-initiator die terzelfdertijd stage zou doen en de cursussen volgen kan het 2de jaar beginnen op 26 jaar (i.p.v. 27), het 3de jaar op 27 jaar (i.p.v. 28). Het diploma van trainer behaalt hij op 28 jarige leeftijd (i.p.v. 29).

(Zie leeftijd van 29 jaar hierboven).

3. Criteria van toelating, bevordering en beëindiging :

- a) De Algemene Vergadering van 1974 heeft een einde gemaakt aan een stelsel in hetwelk een speler die onmogelijk nog voetbal kon beoefenen ingevolge een ongeluk, tot de leer- gangen van initiator kan toegelaten worden op om het even welke leeftijd, mits de toelating van zijn club.

Inderdaad, teneinde de risico's te verminderen die werden gedekt door het Federaal Solidariteitsfonds, verzekert men er zich eerst van dat de kandidaten medisch geschikt zijn om deel te nemen aan de praktische lessen (voetbal, lichamelijke voorbereiding, enz.) dus om voetbal te spelen.

Aldus is er een test als ingangsexamen zowel fysisch als technisch.

- b) Op het ogenblik van de herstructurering van de Trainers- school, die nu 3 niveau's van onderwijs heeft, voerde de federatie eveneens een ver doorgedreven decentralisatie door (72) voor de cursussen van initiator, teneinde tot een grote verhoging te komen van het aantal gediplomeerde elementen dat ter beschikking van de clubs kan gesteld worden. "Sportleven" - het officieel orgaan van de Bond (zie artikel 8) - publiceert in de maanden juni, juli en augustus van elk jaar een oproep tot inschrijvingen voor de cursussen van initiator.

Aldus zullen de cursussen van initiators

op zaterdagvoormiddag ingericht worden in de acht centra van de bondsschool, voor de Nederlandstalige taal- rol te Antwerpen, Brussel, Lovendegem en Roeselare, voor de Franstalige taalrol te Brussel, Baudour, Jambes en Libramont.

Te noteren dat het toekennen van een diploma van initiator bovendien ondergeschikt is aan het vervullen van een stage van één seizoen tenminste in de schoot van een effectieve club. Het staat de kandidaten vrij deze stage te verrichten gelijktijdig met het volgen van de cursussen.

Op het ogenblik van hun toelating tot de cursussen, zullen de kandidaten, administratief gezien :

- 1º Een schoolgeld moeten storten ten bedrage van 4.000 Fr;
- 2º Een getuigschrift van goed zedelijk gedrag moeten voorleggen evenals een medisch attest, waarin de kandidaat geschikt wordt verklaard om deel te nemen aan de praktische lessen;
- 3º Zelf hun verplaatsingskosten moeten dragen en zorgen voor hun uitrusting.

Identieke cursussen worden eveneens gegeven in de parallelle scholen van Genk en Luik; de diploma's van deze scholen worden erkend door de K.B.V.B.

- c) Om een overbevolking van de monitorscursussen te vermijden en om enerzijds het tweede leerjaar aan meer bekwame leerlingen voor te behouden en anderzijds diegene met beperkte mogelijkheden met het diploma van initiator werkelijk ten dienste te stellen van de kleine clubs, werd de toegang tot de monitorsleergangen gereserveerd aan diegenen die het 1ste leerjaar afsluiten met minstens een "onderscheiding" (Algemene Vergadering van 1973).

Sedert de Algemene Vergadering van juni 1980, is de aanvaarding in het 3de jaar eveneens ondergeschikt aan het behalen van minstens de vermelding "Onderscheiding" in het 2de jaar.

Overigens een van de doeleinden van de herstructurering van de school is geweest een groter aantal "geïnitieerde" personen op een flinke manier het voetbal te laten aanleren ook op de onderste sport van onze waardeladder.

De bepalingen waarbij het Uitvoerend Comité gemachtigd wordt tot de cursussen van monitor aangeslotenen toe te laten die het diploma van "initiator" niet behaalden kan betwistbaar lijken op het eerste gezicht. Nochtans is het klaar dat de Belgische en Europese sportieve werkelijkheid, om niet te zeggen deze op wereldvlak, zo is dat het onzinig zou zijn tot de cursus van monitor niet toe te laten tot het niveau van de orientatie de talentrijke personen van wie men kan veronderstellen dat ze werkelijk het potentieel van toekomstige trainers zouden verrijken.

Overigens moet aangestipt worden dat het Uitvoerend Comité de bedoelde uitzonderingen slechts toestaat na een voorafgaand administratief onderzoek (zie moeilijkheden in de school in de herfst van 1973) en met een maximum van waarborgen.

De mogelijke gegadigden kunnen trouwens slechts elementen zijn die reeds bepaalde noodzakelijke eigenschappen verwierven om te slagen op het niveau van het 2de leerjaar. Overigens moeten de leerlingen - met een spelersloopbaan - die hun technische en taktische kwaliteiten hebben bewezen (vb.) - theoretische toelatingsproeven afleggen terwijl de elementen die langs het onderwijs om zich degelijk hebben moeten bekwamen in de theoretische proeven (vb.) en blijk hebben moeten geven van didactische kwaliteiten, toch onderworpen worden aan proeven inzake technische bekwaamheid en voetbalbagage.

- d) Zoals hoger gezegd tenslotte, is het onontbeerlijk het diploma van monitor te verwerven met "Onderscheiding" voor de toelating tot de cursussen van trainer. Geen enkele uitzondering is mogelijk op dit niveau.

4. De Commissie voor de Opleiding der Oefenmeesters.

Sinds de Algemene Vergadering van 1980, is deze commissie (vroeger onafhankelijke commissie), evenals de Technische Commissie, omgevormd in een Commissie van het Uitvoerend Comité, samengesteld uit leden van ditzelfde comité. Deze nieuwe reglementsmaatregel drukt de wil uit van het Uitvoerend Comité de school de waarde te geven van hoger technisch onderricht en van nabij de werking te volgen van een organisme dat de best mogelijke diensten aan ons nationaal voetbal moet bieden.

Artikel 159/bis/c van het bondsreglement bepaalt als volgt de bevoegdheid en de taakomschrijving :

1) Bevoegdheid :

De Commissie voor de Opleiding van de Oefenmeesters heeft onder de verantwoordelijkheid van het Uitvoerend Comité de pedagogische leiding en het administratief beheer van de school voor oefenmeesters.

2) Taakomschrijving :

Zij heeft als opdracht :

1° het uitbouwen van het programma in al zijn geledingen in acht nemend de evolutie van de voetbalsport en de richtlijnen van het Uitvoerend Comité;

2° het coördineren en verbeteren van het onderricht.

Vermelden we tenslotte nog dat het budget van de Bond, dat elk seizoen opgemaakt wordt, sedert jaren reeds een post bevatte van ongeveer 1.000.000 Fr voor de werking van de school.

*

*

*

Hoofdstuk IV - SPORTJURISDICTIE en
GESCHILLEN TUSSEN CLUBS EN TRAINERS
=====

Inleiding

Het Reglement van de K.B.V.B. bevat bepalingen betreffende de tucht (op het terrein) die de trainer dient na te leven als aangeslotene en het oplossen van geschillen tussen de trainers en de clubs die ze hebben aangeworven.

1. De Sportjurisdictie :

Tekst : Artikel 41/c

Dit artikel bepaalt (sub 2°) : Sportjurisdictie

"Het Sportcomité is bevoegd om de feiten te beoordelen,
"die ten laste worden gelegd van een oefenmeester ver-
"bonden aan een club uit hogere afdelingen. De provinciale
"comités hebben dezelfde bevoegdheid voor een oefenmeester
"verbonden aan een club uit lagere afdelingen".

Commentaren

Het betreffende artikel schrijft de wijze voor waarop de geschillen van sportieve aard worden geregeld waarin de oefenmeesters betrokken zijn als bij de Bond aangesloten leden.

De rechtsbedeling die in deze bepalingen wordt vooropgezet is degene die de bond wenst te zien toepassen tegen de trainer als aangeslotene en meer bepaald wanneer hij zijn functies van oefenmeester op het terrein uitoefent.

Daarom zijn, in het kader van hun respectieve bevoegdheid het Sportcomité (art. 161) en de provinciale comités (art. 162) gemachtigd als repressieve organismen de laakbare feiten te beoordelen, de incidenten, betwistingen van sportieve aard (niet in verband met de uitvoering van het contract) bij dewelke een trainer betrokken is van een club uit hogere (Sportcomité) respectievelijk lagere (Provinciaal Comité) afdeling.

Herinneren we eraan (zie cursus 1ste jaar - Bondsstructuren) dat het Beroepscomité (1e Kamer), zoals zijn naam zegt, oordeelt in tweede aanleg over de beslissingen in eerste aanleg genomen door het Sportcomité of de provinciale comités. De beroepsinstantie betreffende de hierbovenvermelde materie is dus dezelfde voor alle trainers of ze nu behoren tot een club van hogere of lagere.

Tenslotte kan een zaak die reeds werd beslecht door een officieel comité voorgedragen worden voor evocatie. Artikel 130 bepaalt :

- "De heroproeping is een procedure die onder
- "de uitsluitende bevoegdheid van het Uitvoerend
- "Comité valt en waarbij :

- "- een getroffen beslissing op haar verzoek wordt teruggestuurd naar de bondsinstantie die de beslissing heeft genomen (administratieve heroproeping);

- "- een tegen een club of aangeslotene getroffen beslissing, op verzoek van de betrokkene, voor nieuw onderzoek naar de bondsinstantie die ze genomen heeft wordt teruggestuurd (heroproeping bij geschil);

- "- het Uitvoerend Comité ambthalfve tussenkomt om een beslissing terug te sturen naar de bondsinstantie die ze genomen heeft (heroproeping van rechtswege).

In principe, mag het Uitvoerend Comité van zijn recht tot heroproeping slechts gebruik maken wanneer het een inbreuk op de reglementering vaststelt of het bestaan van een nieuw feit zich voordoet dat van aard is een beslissing van een bondsinstantie te wijzigen.

Te noteren dat een verzoek om heroproeping bij geschil enkel ontvankelijk is indien de zaak beslist werd in beroep (art. 129), behalve indien een nieuw feit zich voordoet.

Bovendien, hoort het Uitvoerend Comité de partijen niet en oordeelt op stukken, tenzij het er anders over beslist. Het spreekt zich niet uit over de grond van het geschil, maar verwijst de zaak, na de inbreuk op het reglement of het nieuw feit te hebben vastgesteld, naar de bevoegde instantie, ten-einde aldus eventueel het recht op beroep mogelijk te maken wanneer het om een nieuw feit gaat. Die bevoegde instantie moet zich schikken naar de principes die in de beslissing tot heroproeping vervat zijn.

Aangezien het Uitvoerend Comité de zaak terugstuurt naar het bevoegd comité wanneer de evocatie of heroproeping wordt aanvaard, is deze geen 3de graad van jurisdictie (ofschoon het Uitvoerend Comité over jurisdictionele bevoegdheid beschikt in bepaalde gevallen).

Ordemaatregelen op het terrein

Wat betreft de houding van de trainer op het terrein kan herinnerd worden dat art. 81 (Ordemaatregelen) van het bondsreglement in sub. f (Bijkomende schikkingen) bepaalt dat :

"2° De aanwezigheid van oefenmeesters of verzorgers binnen de afsluiting mag tijdens een wedstrijd geduld worden op de uitdrukkelijke voorwaarde dat die personen er generlei hinder berokkenen aan de tegenstrever, aan de scheidsrechter of aan het publiek.

"Onder dezelfde voorwaarde mag één enkele oefenmeester, drager van een rode armband, zich vrij verplaatsen in de neutrale zone en raadgevingen aan zijn spelers verstrekken, maar dit alleen tijdens jeugdwedstrijden.

"Bij de senioreswedstrijden mag de oefenmeester zich alleen tot zijn spelers richten wanneer hij zich achter de afsluiting bevindt. Hij mag zich in dit geval zelfs van een spreekhoorn bedienen.

"3° Indien de terreinafgevaardigde het nodig oordeelt voor het handhaven van de orde, heeft hij het recht uit de neutrale zone de personen te verwijderen die er zich gewoonlijk bevinden, met inbegrip van de verzorger van de bezoekende club. In dit geval is hij er evenwel toe gehouden, dezelfde maatregel tegenover de verzorger van de bezochte club te treffen".

In litera g) (Verscheidene verbodsbepalingen) wordt gezegd :

"Een door een comité geschorste speler, lid of scheidsrechter, mag tijdens de duur van zijn straf niet de minste officiële functie op het terrein vervullen (terreinafgevaardigde, commissaris, scheidsrechter, grensrechter, enz.), tijdens een wedstrijd waarop zijn schorsing slaat.

"Een bezoldigd trainer, verzorger of masseur, mag ook geen officiële functies op het terrein vervullen".

Te noteren dat, ingevolge een konkreet geval dat zich had voorgedaan (Beroepscomité van 21.2.86), het Uitvoerend Comité in april 86 bevestigd heeft dat het een club toegelaten is een speler-trainer op het scheidsrechtersblad in te schrijven als titularis of als vervanger.

Indien nochtans een op het scheidsrechtersblad als reservespeler ingeschreven speler-trainer uitgesloten wordt van de neutrale zone, zal hij niet meer als speler mogen aantreden.

2. Geschillen tussen clubs en trainers

Teksten

Artikel 41/c stipuleert (sub 1°) : Geschillen met clubs

"De geschillen ontstaan uit een trainerscontract worden
"beslecht overeenkomstig art. 171 (Arbitrage).

Deze schikking legt de procedure vast in geval van geschil.
Het betreft een ARBITRAGE procedure.

De betrokken partijen duiden elk hun scheidsrechter aan onder de leden (10 volgens de schikkingen gestemd in de Algemene Vergadering van 1985 en geldig voor de seizoenen 85/86, 86/87 en 87/88) van de Rechtscommissie van de K.B.V.B. De twee scheidsrechters kiezen onder de andere leden van de Commissie een Voorzitter van het Arbitragecollege.

De arbitrageovereenkomst wordt opgesteld door het Algemeen Secretariaat in functie van de elementen die haar geleverd werden in de klacht van de partij die de tussenkomst van de Commissie heeft gevraagd (de naarstigste partij !).

Artikel 171 bepaalt nog dat :

"De partij die weigert de arbitrage-overeenkomst te
"ondertekenen kan door de bevoegde bondsinstanties
"gestraft worden omdat zij zich niet naar de reglements-
"bepalingen geschikt heeft. Het geschil wordt overgelaten
"aan de gewone rechtbanken".

Onder de belangrijkste bepalingen, opgenomen in de
"typeovereenkomst", kunnen wij vermelden :

- "Het college spreekt uit na de uiteenzetting en de middelen
"van de partijen te hebben angehoord. Nochtans, wanneer
"een van de behoorlijk opgeroepen partijen niet verschijnt,
"mag het college de zaak behandelen en uitspraak doen;
- "De scheidslieden zijn ontslagen van elke procedureregul.
"Zij dienen evenwel uitspraak te doen binnen de DRIE
"maanden na de datum van de ondertekening van deze
"overeenkomst;
- "Het scheidsgerecht komt op de vastgestelde dag en uur
"samen te Brussel op de Bond; de partijen worden opgeroepen
"bij aangetekend schrijven. Partijen kunnen persoonlijk
"verschijnen, zich laten bijstaan of vertegenwoordigen
"door een advocaat ingeschreven bij de Balie".

Voegen wij er nog aan toe dat art. 6 van het reglement in haar laatste § voorziet dat :

"De leden van de K.B.V.B. worden geacht huidig reglement
"te kennen, evenals de beslissingen die het aanvullen, en
"door de ondertekening van een aansluitingskaart verbinden
" ze zich ze te eerbiedigen.

Opmerkingen :

Wet van 24.2.78 (Arbeidscontract van de betaalde sportbeoefenaar)

Vermits een groot deel van de spelers-trainers en van de trainers onder contract onder de toepassing vallen van de wet van 24.2.78 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, is het nuttig hier het artikel 9 van deze wet te citeren, luidend als volgt :

"De betaalde sportbeoefenaars en hun werkgevers mogen
"zich niet bij voorbaat verbinden om de geschillen die
"uit de toepassing van deze wet ontstaan aan scheids-
"rechters voor te leggen".

Deze bepaling verbiedt dus uitdrukkelijk aan de contracterende partijen "bij voorbaat" een compromis te ondertekenen, d.w.z. een vaste verbintenis om hun geschillen te onderwerpen aan arbitrage. Een zelfde verbodsbepaling vindt men eveneens in de wet van 3.7.78 (art. 13) in verband met arbeidsovereenkomsten.

De bedoelde tekst heeft dus niet tot gevolg dat de geschillen niet meer kunnen worden onderworpen aan arbitrage, maar wel dat een dergelijke arbitrage niet meer verplichtend "bij voorbaat" kan worden onderschreven (d.i. alvorens het geschil is gerezen).

In deze gedachtengang heeft het Bondsreglement een arbitrage-procedure willen voorzien "a posteriori", t.t.z. een procedure die begint na het ontstaan van het geschil en enkel met toestemming van de partijen.

De voornaamste reden hiertoe is geweest aan de clubs en aan de betrokken oefenmeesters gelegenheid te geven de betwistingen tussen hen te regelen bij middel van een snelle en eenvoudige procedure voor instanties die bevoegd zijn inzake voetbalproblemen, eerder dan hen te verplichten zich te wenden tot het normaal gerecht dat bovendien traag werkt om reden van de overlast der geschillen.

Geschillen club - speler

Herinneren wij er aan dat de Commissie voor het Statuut van de Speler, of eerder haar leden, zich, volgens dezelfde arbitrage-procedure, vormt als Arbitragecollege om geschillen te behandelen die ontstaan tussen clubs en spelers (dus ook speler-trainer als het spelerscontract in betwisting is) die onderworpen zijn aan de wet van 24.2.78 op het arbeidscontract van de betaalde sportbeoefenaar, d.w.z. van spelers die minstens (in 1986) 33.318 Fr per maand verdienen.

3. Slotbeschouwingen

Voor de clubs en aangeslotenen bij de Bond is het van belang zo vlug mogelijk bescheid te weten over hun toestand in geval van geschil en zulks met het oog op een juiste kwalificatie van hun statuut en de verhouding in dewelke ze staan of kunnen staan met de verschillende clubs. De arbitrage is ingesteld als reglementair middel om gepast en vlug geschillen op te lossen in dewelke de clubs en aangeslotenen zijn gewikkeld. Wat meer is, de Bond wenst dat zijn leden geen geding inspannen bij de rechtbanken voor dewelke hij meent zelf bevoegd te zijn en een betere kennis te hebben van de omstandigheden in dewelke ze ontstonden!

Het spreekt vanzelf dat wanneer een van de betrokken partijen - en normaal zou dat slechts de oefenmeester kunnen zijn - zou wensen het geschil niet aan arbitrage te onderwerpen, een actie voor de normale rechtbanken kan geschieden, zonder afbraak te doen aan de reglementaire schikkingen betreffende de toepassing van een bondssanctie.

In de huidige reglementsvorm, is de hierin voorziene arbitrage-procedure zoveel als enigszin mogelijk overeenstemmend met de desbetreffende rechtsorde.

Het voorbeeld van arbitrageovereenkomst bepaalt inzonderheid dat :

- De arbitrage is onderworpen aan de bepalingen van artikels 1676 tot 1723 van het Gerechtelijk Wetboek, en ook aan de voorschriften van het Bondsreglement;
- Onverminderd de eventuele vordering tot vernietiging op grond van de redenen aangehaald in artikel 1704 van het Gerechtelijk Wetboek, doet het college uitspraak in laatste aanleg. Zijn uitspraak is uitvoerbaar;
- Wanneer een van de partijen de scheidsrechterlijke uitspraak niet vrijwillig uitvoert, maakt de andere de zaak aanhangig bij het Algemeen Secretariaat. Dit maant de in gebreke blijvende partij aan de uitspraak uit te voeren, onder bedreiging van sancties gaande tot schrapping.

Zodoende heeft het Hof van Beroep van Brussel, 1ste Kamer, bij arrest van 1.10.85, een arbitragebeslissing vernietigd, die genomen was in september 1979 in de zaak Happel c/ Club Brugge K.V., wegens het niet naleven van het verdedigingsrecht (niet toekennen van gevraagd uitstel van de zaak om aan de advocaat van de h. Happel de mogelijkheid te geven op de zitting aanwezig te zijn).

Artikel 131

Dit artikel betreffende "Geschillen" voorziet :

"Onverminderd de bepalingen betreffende de federale arbitrageprocedure wordt elk geschil dat resulteert uit de toepassing of de interpretatie van huidig reglement overgelegd aan de bevoegde bondsinstanties.

Samen met bovengenoemd artikel 6 bepaalt deze schikking dus in principe dat elk geschil voortvloeiend uit de toepassing van het Bondsreglement moet voorgelegd worden aan de rechtsinstanties waarvan de beslissingen moeten nageleefd worden op straffe van sancties.

De betrokken reglementaire verplichting is thans in uiterst voorzichtige bewoordingen opgesteld die pogen het Bondsreglement met het Recht te verzoenen. In andere woorden, benadrukken de huidige teksten vooreerst de mogelijkheden van de arbitrageprocedure (conform met de wetgeving ter zake) en verbieden vervolgens niet meer expliciet het beroep op de gewone rechtbanken en voorzien tenslotte slechts de toepassing van federale straffen in geval van niet naleving van het bondsreglement.

Onmiddellijk blijkt dat we te doen hebben met een uiterst delikaat aspect van de bondsreglementering en dat naast de analyse van de artikels van het bondsreglement hierboven een korte ontleding moet gebracht worden van de rechtszegels terzake.

4. Het Recht.

Inderdaad de wijze waarop de geschillen moeten opgelost worden tussen de burgers van een staat behoort normalerwijze tot de exclusieve bevoegdheid van deze laatste. We moeten dus erkennen dat elke tekst die, ofwel verborgen ofwel uitdrukkelijk, het principe vermeldt van de verplichting voor de aangeslotenen om hun geschillen van sportieve oorsprong niet aan de gewone rechtbanken te onderwerpen onverzoenbaar is met artikel 92 van de Grondwet. Dit bepaalt dat : "De geschillen die burgerlijke rechten tot voorwerp hebben, vallen uitsluitend onder de bevoegdheid van de rechtbanken".

Volgens de huidige teksten moeten de clubs en de aangeslotenen niet meer (zoals vroeger vóór de A.V. van 1984) de toelating vragen aan het U.C. om een gerechtelijke actie in te stellen gezien bijna elk geschil kan aanzien worden als een bescherming van het eigendomsrecht uit hoofde van de betrokkene of zelfs als betrekking hebbend op een bijzonder aspekt dat van het strafrecht afhangt, mocht worden gezegd dat de oude reglementering moeilijk verdedigbaar was op Rechtsgebied.

De nieuwe schikkingen hebben nog geen konkrete toepassing gehad zodat het opleggen van straffen wegens weigering beroep te doen op de bondsinstanties nog geen aanleiding hebben gegeven tot een gerechtelijke actie.

Ter zake dient dus een eerste resultaat afgewacht te worden alvorens men zich kan uitspreken over de geldigheid van de nieuwe teksten.

Wanneer men (de Rechtbanken) de mening zou toegedaan zijn dat de huidige teksten nog altijd een stricte verplichting inhouden zich te onderwerpen aan de bondsinstanties - hetgeen volgens ons niet meer het geval is (alleen sancties voorzien) - zou de volgende argumentatie moeten volgehouden worden :

Indien, met verwijzing naar artikel 92 van de Grondwet :

"Onder burgerlijk recht moet verstaan worden, de rechten met
"betrekking tot de menselijke persoon, afgezien van zijn hoe-
"danigheid van burger, met inbegrip van deze met betrekking
"tot goederen die eigen zijn aan de mens en die zijn onafschei-
"delijke bijhorigheden zijn;

"Onder betwistingen, tegengestelde vorderingen, waarin de
"personenbelangen betrokken zijn met uitsluiting van vorderin-
"gen die in tegenspraak zijn met een uiting van de wil van de
"natie, uitgedrukt door de vertegenwoordigers van de natie die
"bekleed zijn met de wetgevende of uitvoerende macht en ander-
"zijds de onderdaan te engageren binnen de perken en onder de
"waarborg die door de maatschappelijke orde gevraagd worden
"(P.G. Leclercq).

en indien : "de verplichting om een schade ingevolge een fout
"te herstellen de bron is van een burgerlijk recht.
"Raad van Staten - 17.03.44 ... 56 - IV - p. 63;

dan valt niet te betwijfelen dat op grond van de artikelen 1382
en 1384 van het Burgerlijk Wetboek elke fysieke of morele per-
soon, club of aangeslotene bij het gerecht de vergoeding van
een schade kan vragen die hij meent te hebben geleden in het
kader van de toepassing van het bondsreglement. Het feit dat
deze toepassing reeds of nog niet uitgesproken werd door een
beslissing van een bondscomité of commissie of dat de feiten
voor of na deze beslissing gebeurden heeft natuurlijk geen
enkel belang.

Het lijkt dus uitgesloten bv. een opsomming te maken van ener-
zijds de geschillen waarvan de bond zou kunnen verplichten dat
zij "exclusief" door de bondsinstanties zouden beslecht worden
en anderzijds van deze waarvoor hij niet zou kunnen beletten
dat men zich tot de rechtbank wendt.

De toepassing van het bondsreglement brengt, op een voortdurende
en potentiële wijze, en zelfs op het vlak van de lagere afdelin-
gen en van de amateurs een inmenging of tussenkomst mee in een
private orde van patrimoniale belangen en elke actie van de
clubs of van de aangeslotenen met het oog op de verdediging van
deze belangen mag voor de rechtbanken gebracht worden. Tot sta-
ving vermelden wij de volgende "overweging" van het vermelde
vonnis van Luik :

"Gezien het huidig commercieel en speculatief aspect van de voetbalclubs, dat in feite weinig te verzoenen is met de hoedanigheid als V.Z.W. die de clubs en de K.B.V.B. zich geven, deze bepaling ("sportief") teniet doen en bijgevolg ook de reglementering die van kracht gemaakt werd om in de sport voornamelijk onbaatzuchtige doeleinden te bewaren."

Zoals reeds gezegd, kan de waarde van dat artikel 131 in twijfel getrokken worden, zelfs als arbitragebeding. Wijkt het trouwens niet af van de voorschriften van de wet van 4 juli 1972 betreffende de goedkeuring van de Europese conventie die een éénvormige wet invoerde inzake de arbitrage en die in het Rechterlijk Wetboek een VIde deel invoerde over de arbitrage ?

Is de kwalitatieve samenstelling van de bondscomités en commissies wel overeenstemmend met de bepalingen van de artikelen 1681 en 1678 die bepalen dat een arbitrageconventie niet geldig is wanneer zij aan een der partijen een bevoorrechte positie verleent inzake de aanstelling van de scheidsrechter of scheidsrechters ?

Het is natuurlijk juist dat de scheidsrechters, die lid van een club moeten zijn, getuigen van de grootste onpartijdigheid als het erom gaat een geschil tussen een club en een trainer te beoordelen.

De artikelen van het bondsreglement met betrekking tot de wijze van verkiezing of aanstelling van comité of commissieleden verlenen in feite aan de bond en bijkomstig ook aan de clubs die hem samenstellen de bevoorrechte positie, en deze betreffende het recht om heroproeping maakt de bond eveneens tot rechter, zoals het vonnis van Luik onderstreepte :

"om zijn eigen bevoegdheid te beoordelen - als uitzonderingsrechter - bij zover dat de algemene verbintenis om de arbitrage te aanvaarden zonderling onbepaald wordt en zijn beperkingen onttrokken worden aan de bevoegdheid van de contractanten."

5. Besluiten.

A. Algemene

- (1) Het is duidelijk dat het moeilijk is een arbitrageprocedure in te voeren om de bondsconflicten te regelen, die volledig de voorschriften van de vermelde wet zou naleven, rekening houdend met de sportieve en administratieve eisen van de bond. Vermelden wij nog als voorbeeld het recht om de scheidsrechters te wraken, de verplichting om het origineel van het vonnis neer te leggen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg, de menigvuldige redenen van vernietiging die zouden kunnen van toepassing zijn op de arbitragebeslissingen op het bondsvlak.

Nochtans slagen de administratieve diensten erin meer en meer een vaste overeenstemming te verzorgen tussen de wetgevende schikkingen en de nieuwe reglementaire schikkingen, naargelang deze herhaaldelijk toegepast worden.

- (2) Het recht van de clubs en aangeslotenen om een geschil, zelfs indien de bond oordeelt dat het van sportieve oorsprong is, maar dat op de ene of andere wijze raakt aan hun financiële of patrimoniale rechten - hetzij voor of na een beslissing van de bond - is een grondwettelijke vrijheid. De uitoefening van dit recht kan niet verboden worden of ondergeschikt worden gemaakt aan een voorafgaande toelating op grond van een reglementaire beschikking.

Er stelt zich echter een dubbele vraag : hebben alle betrokkenen er niet alle belang bij de sportieve geschillen die voortspruiten uit de toepassing van het bondsreglement, behandeld te zien door de bevoegde bondsinstantie ?

Is het niet mogelijk dat indien ooit een rechtbank moet tussenbeide komen in een geschil dat reeds het voorwerp uitgemaakt heeft van een federale beslissing, zij onvermijdelijk beïnvloed zal worden door de beslissing die waarschijnlijk op bondsniveau zal genomen zijn ?

- (3) Anderzijds schijnt het uitgesloten nog oplossingen te kunnen vinden die van aard zijn volledig voldoening te geven zowel aan de sportieve en administratieve eisen van de bond en zijn structuren als aan de vereisten van het nationaal recht.

Is het bijgevolg niet noodzakelijk bepaalde realiteiten te behouden spijts zij moeilijke toepassingen kunnen meebrengen (bv. recht van heroproeping) ? Moet men niet aannemen dat het systeem van de bond inzake sportief-juridische organisatie waarvan de toepassing, in al zijn aspecten theoretisch steeds op een rechtsvordering kan uitlopen, moet behouden blijven ?

- (4) Het dient trouwens opgemerkt dat de reglementen van een V.Z.W. (zoals de Bond) eventueel door de leden mogen nageleefd worden als een soort verdraagzaamheid "praeter legem" (boven de wet) zelfs indien de leden op gelijk welk ogenblik zich mogen verzetten - zoals de ondervinding het thans uitwijst - tegen een dergelijke onwettige handelswijze en de algehele uitvoering mogen vragen van een wettelijke of statutaire bepaling.
- (5) Indien het niet mogelijk is, op absolute wijze te verhinderen dat een club of aangeslotene zich tot de rechtbanken wendt om een geschil, als van sportieve oorsprong gekwalificeerd, te laten beslechten, lijkt het beste aktiemiddel te moeten gezocht worden in het domein van de straffen voor zover deze, bij hun toepassing, de bond niet blootstellen aan een ander beroep op het gerecht.

B. Bijzondere

In bepaalde gevallen zal de trainer zonder mogelijke betwisting (zie hoofdstuk V - Sociale en fiscale wetgeving) beschouwd worden als bediende. Zoals hierboven gezegd kunnen de twee partijen voor het ONTSTAAN van een geschil met de club geen arbitrageovereenkomst afsluiten. Ze kunnen het wel doen NADAT het geschil is gerezen. Deze toepassing kan gevolgd worden krachtens artikel 11/c van het bondsreglement.

De vraag kan gesteld worden of het feit dat club en trainer hun geschil aan bondsinstanties voorleggen - zich aldus akkoord verklarend in zekere zin om de "waarheid" die deze zullen verkondigen te aanvaarden - van aard zou kunnen zijn om de rechtbanken ervan te weerhouden tussen te komen, tenminste wat de grond van de zaak betreft. Het schijnt moeilijk te zijn herop te antwoorden. Nochtans, het feit dat de arbitrage door de trainer werd aanvaard zou bepalend kunnen zijn.

Zeker is evenwel dat de toestand inzake gerechtelijke geschillen zoals die geregeld wordt door wettelijke en reglementaire bepalingen verward blijft. Intussen heeft het bondssysteem de enorme verdienste van te funktionieren, degelijk en eerlijk en beslist tot voldoening van diegenen die de bond vormen. Het is bovendien zeker dat in een min of meer nabije toekomst, het mogelijk zal zijn een scheidsrechterlijke beslissing van de bond en een gerechterlijke beslissing naast elkaar te plaatsen.

Waar het gaat om een trainer onder contract die geen "beroepstrainer" is of die taak niet uitoefent als een werkelijke bijkomende bedrijvigheid - hij weze speler of niet - is de toestand niet zeer verschillend, wanneer men rekening houdt met de bepalingen van de reeds vermelde voorstellen van decreet.

Hier echter schijnen de partijen geen enkel werkelijk belang te hebben om de bondsjurisdictie niet te aanvaarden (om meerdere reden : termijnen, onkosten, sportieve gevolgen). Anderzijds schijnt te mogen aangenomen worden, dat de publieke overheden niet ambtholve zullen tussenkomen in "concrete" gevallen om ze te onttrekken aan de bondsinstanties en toe te vertrouwen aan de rechtbanken.

*

*

*

Hoofdstuk V - DE SOCIALE WETGEVING

1968 NIET

I) De teksten :

Tot in de jaren 60 scheen het voetbal, beschouwd als eenvoudig tijdverdrijf en evoluerend in een sportwereld, beheerd door het privéinitiatief, te ontsnappen aan elke wetgeving, met inbegrip van het sociaal recht.

Sindsdien evenwel begint de wetgever zich in te laten met de sport in 't algemeen en met voetbal in het bijzonder. De evolutie van het Belgisch voetbal naar het niet-amateurisme (1960 - 69), vervolgens naar het professionalisme (1969 - 74), is één van de meest fundamentele na-oorlogse karakteristieken. In mei 1967 eerst werd het wetsvoorstel C. Declercq ingediend bij de wetgevende Kamers tot vaststelling van het statuut van de sportbeoefenaar. Ingevolge het ontslag van de regering Vanden Boeynants/Declerck (Leuvens kwestie) werd dit voorstel waardeloos en werd het lichtjes geamendeerd opnieuw ingediend in augustus '67. In de "Memorie van Toelichting" lezen we :

"De sportbeoefening heeft in ons land een zo diepgaande
"evolutie gekend dat voortaan de openbare overheid ze
"niet meer kan negeren. De commercialisering van de sport
"blijkt uit een onbetwistbare evolutie van het amateurisme
"naar het professionnalisme.

"De sportbeoefenaars moeten een aangepast
"sociaal statuut krijgen".

"Al te vaak stelt men vast dat de betrokkenen slechts
"een fragmentarische zekerheid en een vaak denkbeeldige
"vrijheid genieten".

"Zij zijn immers arbeiders in de zin van het
"woord gegeven in het sociaal recht".

Wij hebben gezien dat ingevolge de Grondwetsherziening van 1970 (zie hoofdstuk II) de Culturele Raden bevoegdheid hadden gekregen over de culturele aangelegenheden en met name ook over de sport-ontspanning als fenomeen behorend tot het domein der Cultuur, eigen aan elke Gemeenschap.

Het Nationaal Parlement bleef bevoegd voor de niet-amateurs- en profsport, rekening houdend met het feit dat die in verscheidene aspecten behoorde tot het domein der sociale, fiscale en andere wetgeving.

Dit oorspronkelijk wetsvoorstel van 1967 heeft, wat betreft de **betaalde sportbeoefenaar, respektievelijk** geleid tot :

1. Het Decreet van de Nederlandse Cultuurraad van 25.02.75 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar.
2. Het ontwerp van Decreet ingediend bij de Franse Cultuurraad in december 1975.

Het Decreet van 1975 - dat pas op 01.01.78 van kracht is geworden - brengt, zoals trouwens het ontwerp van Decreet, het "principe" van het recht op een vrije overgang naar voren.

Voegen wij eraan toe dat :

- er niettemin een Decreet van de Culturele Raad van de Franstalige Gemeenschap van 22.12.77 bestaat, dat de voorwaarden vastlegt voor de erkenning van de sportbonden en voor het bekomen van werkingssubsidiëringen en dat het verkrijgen van die erkenning (en dus van de subsidies) ondergeschikt maakt aan de waarborg dat de belanghebbende leden, mits een wachttijd, van die vrije overgang zouden kunnen genieten.

Het Decreet van de Nederlandse Gemeenschap inzake erkenning en subsidiëring dateert van 2 maart 1977.

Daar de K.B.V.B. geen afstand wilde doen van zijn nationale structuren, heeft hij zichzelf niet geregionaliseerd en heeft hij ook geen enkele aanvraag tot erkenning ingediend zodat hij nu geen enkele subsidie ontvangt.

- de toepassing van het Decreet van 1975 heeft zodanig veel problemen en moeilijkheden doen rijzen - zowel van juridische als sportieve aard - dat een fundamentele heerziening van de tekst thans ter studie ligt. Er bestaan meerdere voorstellen tot wijziging van het Decreet. Ingevolge het "Sportcongres", gehouden te Gent in 1984, heeft de Hoge Raad voor de Sport (nederlandstalig) volmacht gegeven aan een Werkgroep om een nieuw ontwerp uit te werken waarin grotere aandacht zou geschonken worden aan de belangen van de clubs en de betrokken federaties.

Vanuit het oogpunt van de betaalde sportbeoefenaar heeft voormeld oorspronkelijk voorstel geleid tot :

3. De wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars.

Deze wet heeft dus betrekking op de werkverhouding tussen de betaalde sportbeoefenaar en zijn werkgever (Bond, club, sponsor ?)

Bij gebrek aan koninklijke besluiten die de data te dien einde moeten vastleggen, is deze wet nog niet in werking getreden, behalve wat de oprichting betreft van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport, bepaald door artikel 11 (K.B. van 20.03.80 - B.S. van 24.05.80).

4. Wet van 3 maart 1977 betreffende de toepassing van de sociale wetgeving op de beroepsvoetballers (Belgisch Staatsblad 17.03.77)

Intussen waren er sinds 1974 ook initiatieven geweest (kontakten K.B.V.B. - R.S.Z.) om de profspelers gedeeltelijk te laten onderwerpen aan de sociale zekerheid. Zij hebben geleid tot de wet van 3 maart 1977.

5. Het K.B. van 12.8.85 betreffende de sociale zekerheid van de betaalde en/of met een arbeidscontract gebonden sportbeoefenaars.

De organieke wet in verband met sociale zekerheid is deze van 27.6.69, die de besluitswet van 28.12.44 betreffende de sociale zekerheid van de arbeiders herziet.

De uitvoeringsbesluiten van deze wet werden vastgelegd bij K.B. van 28.11.69. Deze bevat bijzondere schikkingen aangaande het onderwerpen aan de sociale zekerheid van alle sportmensen die verondersteld zijn gebonden te zijn aan een werkgever door een arbeidscontract.

De twee bijzonderste categorieën zijn natuurlijk de voetballers en de wielrenners.

Men dient immers te noteren dat, op het sportvlak, een wet van 7.11.69 de toepassing van de sociale zekerheid had uitgebreid tot de houders van een vergunning van "Beroepswielrenner" (Belgisch Staatsblad van 5.12.69).

Na een lange experimentele periode, waarin vele moeilijkheden zich geopenbaard hadden, zowel in verband met de voetballers (zie infra) als de wielrenners, tracht een K.B. van 12.8.85, dat nieuwe schikkingen invoegt in eerdervermeld K.B. van 28.11.69, op een globale en verstaanbare manier het (al dan niet) onderwerpen van de sportlieden aan de sociale zekerheid te regelen.

II) De problemen van het voetbal + commentaren :

1) Het arbeidsrecht - Wet van 24.2.78 (B.S. 9.3.78)

Deze wet betreft het ARBEIDSCONTRACT van de betaalde sportbeoefenaar. Ze komt dus toe, zoals haar naam het zegt, aan het arbeidsrecht, dat men naast mekaar plaatst met het sociaal recht, meer bijzonder dan de sociale zekerheid.

a) Toepassingsgebied van de wet :

De wet van 24.2.78 bepaalt in artikel 2 § 1 :

"Onder betaalde sportbeoefenaars worden verstaan de
"personen die de verplichting aangaan zich voor te
"bereiden op of deel te nemen aan een sportcompetitie
"of -exhibitie onder het gezag van een ander persoon
"tegen loon dat een bepaald bedrag overschrijdt.

"Het in het eerste lid bepaalde bedrag van het loon,
"zoals bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende
"de bescherming van het loon van de werknemers, wordt
"jaarlijks door de Koning vastgesteld na advies van
"het Nationaal Paritair Comité voor de Sport".

Deze wet is pas op 1.6.84 in voege getreden voor de voetballers (op 1 januari voor de wielrenners), ingevolge het K.B. van 23.12.83 (B.S. 6.1.84).

Dit bedrag werd vastgesteld op 12 maal het gemiddeld maandelijks minimuminkomen van toepassing op 1.1.84, zoals het voorzien is in de collectieve arbeidsovereenkomst nr 23 in verband met een gewaarborgd gemiddeld maandelijks minimuminkomen, afgesloten in de Nationale Arbeidsraad van 25.7.75.

Voor 1986, betrof het een bedrag van 33.316 Fr per maand (1985 : 32.054 Fr).

De trainers van hogere afdelingen -zelfs niet-professionele - moeten, denken we, blijven beschouwd worden als aan hun club gebonden door een gewone arbeidsovereenkomst, waarvan de uitvoering geregeld wordt door de wet van juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (arbeidsovereenkomst van bediende !), BEHALVE indien het contract uitdrukkelijk vermeldt dat hij, gemiddeld, geen 2 uur per dag voor de club werkt.

b) Kenmerken van de overeenkomst :

Art. 6. De arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars kan slechts geldig worden aangegaan vanaf 14 jaar of vanaf het einde van de schoolplicht.

Na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport kan de Koning voor de uitoefening van bepaalde sporttakken een hogere leeftijds grens vaststellen.

Art. 3. De tussen een werkgever en een betaalde sportbeoefenaar gesloten overeenkomst wordt aangezien als een arbeidsovereenkomst voor bedienden.

Art. 4. De arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars voor een bepaalde tijd gesloten, moet schriftelijk worden gesteld in evenveel exemplaren als er belanghebbenden zijn ondertekend door elke partij. Een exemplaar dient aan de sportbeoefenaar ter hand gesteld te worden.

Is er geen geschrift dat beantwoordt aan de voorschriften van het voorgaande lid of is geen exemplaar ervan aan de sportbeoefenaar overhandigd, dan wordt deze overeenkomst geacht gesloten te zijn voor onbepaalde tijd.

De duur van de arbeidsovereenkomst mag niet meer dan vijf jaar bedragen. Zij zijn hernieuwbaar.

c) Einde van de overeenkomst :

Werd de overeenkomst gesloten voor een bepaalde tijd, dan heeft de benadeelde partij wegens het verbreken daar van zonder dringende reden vóór het verstrijken van de termijn, recht op een vergoeding gelijk aan het bedrag van het tot het verstrijken van die termijn verschuldigd loon. Deze vergoeding mag echter niet meer belopen dan het dubbel van het hierboven vermeld bedrag.

- Indien de overeenkomst voor onbepaalde tijd werd gesloten, is de partij die de overeenkomst verbreekt zonder dringende reden of zonder de bepalingen van het eerste lid van dit artikel in acht te nemen, gehouden tot de betaling van een vergoeding waarvan het bedrag door de Koning zal worden bepaald op advies van het bevoegd Nationaal Paritair Comité. Bij ontstentenis van een koninklijk besluit is het bedrag van die vergoeding gelijk aan het lopende loon overeenstemmend met de nog verschuldigde lonen tot het einde van het sportseizoen met een minimum van 25 pct. van het jaarloon.

 - Is de overeenkomst voor onbepaalde tijd gesloten, dan heeft elk der partijen het recht ze te beëindigen door middel van een ter post aangetekend schrijven, dat uitwerking heeft de derde werkdag na de dag van verzending. Het aangetekend schrijven moet betekend worden binnen een termijn die door de Koning wordt vastgesteld na advies van het Nationaal Paritair Comité.
- d) Bijzondere verbodsbepalingen :
- Art. 7 - Alle bedingen die strijdig zijn met de artikelen aangaande de duur en het beëindigen van het contract zijn van rechtswege nietig voor zover zij ertoe strekken de rechten van de sportbeoefenaar in te krimpen of zijn verplichtingen te verzwaren.
- Art. 8 - Elk concurrentiebeding wordt als niet bestaande beschouwd.
- Evenwel, wanneer een einde wordt gemaakt aan de overeenkomst, hetzij door de werkgever om een dringende reden, hetzij door de sportbeoefenaar zonder dringende reden, zal de sportbeoefenaar niet mogen deelnemen aan een betaalde sportcompetitie of -exhibitie in dezelfde sporttak tijdens het lopende sportseizoen.
- Art. 9 - De betaalde sportbeoefenaars en hun werkgevers mogen zich niet bij voorbaat verbinden om de geschillen die uit de toepassing van deze wet ontstaan aan scheidsrechters voor te leggen.

- 2) Het sociaal recht - Wet van 3.3.77
- K.B. van 12.8.85

- a) Geschillen R.S.Z. - Clubs van de K.B.V.B. die geleid hebben tot het K.B. van 12.8.85.

Gedurende vele jaren bestond een fundamenteel meningsverschil tussen de R.S.Z. en de betrokken clubs van de K.B.V.B. in verband met het toepassingsgebied van de wet van 3.3.1977.

De R.S.Z. - hield vol dat deze wet ook van toepassing is op de niet-amateurs en dat derhalve sociale bijdragen door de clubs verschuldigd zijn, in hun hoedanigheid van werkgever.

De clubs -verdedigden de stelling dat de wet waarvan de tekst explicieteit naar de PROFSPELERS verwijst, niet van toepassing is op de niet-amateurs.

Aldus heeft de R.S.Z. sedert begin 1978 tegen een zeker aantal clubs der Hogere Afdelingen van de K.B.V.B., en in het bijzonder uit de Vlaamse provincies van het land, een proces ingespannen ter terugvordering van de verschuldigde sociale bijdragen.

De R.S.Z. argumenteerde dat :

- de niet-amateurs aan de club gebonden zijn door een arbeidsovereenkomst krachtens dewelke zij tegen betaling diensten verrichten onder het gezag, de leiding en de controle van de club;

- de voorbereidende werkzaamheden op de wet doen blijken dat de Minister van Sociale Voorzorg expliciet heeft erkend dat de betrokken voetballer van het voetbal zijn enig of voornaamste beroep niet hoeft te maken, dat het bestaan van een arbeidsovereenkomst volstaat en dat, volgens de verwachtingen, nagenoeg 200 profs en 800 niet-amateurs door de tot stand te komen wet zouden worden gedekt.
- de R.S.Z. moet vastleggen welke speler als PROFspeler moet worden beschouwd met het oog op de toepassing van de wet, temeer daar zij zich, in het kader van de voorafgaande besprekingen met de K.B.V.B., akkoord had verklaard met de verzekeringsverplichting van de betrokken spelers van Iste en IIde afdeling.

De clubs deden o.a. gelden dat :

- de tekst van de wet zeer duidelijk is opgesteld, daar waar zij het heeft over de profspelers, d.w.z. spelers die van het voetballen hun beroep maken. Deze wet moet dus niet worden geïnterpreteerd op basis van verwijzingen naar voorbereidende werkzaamheden.
- de belanghebbende spelers zijn niet door een arbeidsovereenkomst gebonden maar wel door een overeenkomst "sui generis", een specifieke overeenkomst die de toepasselijkheid van de wetgeving op de sociale zekerheid niet met zich brengt.
- de prestaties van een niet-amateur strekken zich gemiddeld nog niet over twee uur per dag uit, zodat noch de organische wet van 1969 noch enig andere specifieke wet inzake sociale zekerheid op die spelers van toepassing zijn (artikel 2).

Tussen 1980 en 1982 hebben de Arbeidsrechtbanken al vele vonnissen geveld.

Daar waar vele daarvan de R.S.Z. in het gelijk stellen, zijn er toch ook enkele die toegeven dat de stelling van de betrokken clubs gegrond is.

Twee uitspraken van het Arbeidsgerecht te Gent (26.10.81 - Eendr. Aalter, 26.10.81 - V.K. Ninove) volgden, in principe, de thesis van de toepassing van de wet op de niet-amateurs.

Deze twee zaken werden beslecht door Vonnissen van het Hof van Cassatie, op datum van 11 oktober 1982.

In het vonnis "Aalter" heeft het Hof aanvaard dat het Arbeidsgerecht, in zijn motivatie, niet had geantwoord op een van de geldig aangevoerde argumenten van de verdediging van de club.

Het vonnis "VK Ninove", daarentegen, heeft het vonnis van het gerecht van Gent bevestigd, in hetwelke trouwens het in het geval "Aalter" ontbrekende antwoord kan gevonden worden. Bedoeld vonnis bepaalt dat het contract waar door een niet-amateur aan zijn club gebonden is een arbeidscontract is en dat, bijgevolg, de wet van 1977 toepasselijk is op een dergelijke speler.

- b) 12.8.85 - Koninklijk Besluit ter uitvoering van de wet van 24.2.78 aangaande het arbeidscontract van de betaalde sportbeoefenaar en het K.B. van 28.11.69 wijzigend dat genomen was ter uitvoering van de wet van 27.6.69 dat het wetsbesluit herziet van 28.12.44 betreffende de sociale zekerheid van arbeiders.

Zoals, krachtens het eerder vermelde K.B. van 23.12.83, een sportman meer dan 30.000 Fr per maand moest verdienen om als bezoldigd sportbeoefenaar beschouwd te worden (1985 : 32.054 Fr en 1986 : 33.318 Fr) die onderworpen is aan de wet van 24.2.78 en dat, normalerwijs, een "niet-bezoldigd" sportbeoefenaar niet moest onderworpen worden aan de sociale zekerheid, ontstond er opnieuw een zekere rechtsonzekerheid.

Er kwamen nieuwe onderhandelingen tussen enerzijds de K.B.V.B. en anderzijds de R.M.Z. en het ministerie van Sociale Zekerheid ten einde oplossingen te vinden "voor het verleden" (betaling verschuldigde bedragen) en "voor de toekomst" (een duidelijker en meer aanvaardbare regeling voor de clubs wat de onderwerping van hun spelers aan de sociale zekerheid betreft).

1° Draagwijdte van de toepassing :

Naar analogie met wat voor de profwielrenners was gedaan, wordt de onderwerping van de profvoetballers aan de sociale zekerheid beperkt tot de volgende drie takken :

- a) de sector "gezondheidszorgen" van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit;

(Voor de wielrenners breidt dit zich ook uit tot de sector "uitkeringen").

- b) de ouderdoms- en overlevingspensioenen voor gesalarieerde arbeiders;

- c) het stelsel van de kinderbijslag voor gesalarieerde arbeiders.

Niettemin :

- d) is door het feit zelf van deze gedeeltelijke verzekeringsplicht, de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen van toepassing sedert 1.4.1977 (K.B. van 18.3.77 - B.S. 24.3.77);

- e) evenals de schikkingen betreffende het betaald bijscholingsverlof dat de wet van 10.4.73, i.v.m. het toestaan van kredieturen, vervangt (Hoofdstuk IV : Werkgelegenheid en competitiviteit van de herstellwet van 22.1.85 - Sociale schikkingen);

- f) en de verzekering "Beroepsziekten" !!

(Voor de wielrenners is eveneens de wetgeving aangaande de werkloosheid van toepassing).

2° Berekeningsbasis van de sociale bijdragen :

- In de eerste plaats wat betreft de sportbeoefenaars die onderworpen zijn aan de wet van 1978 en die van een maandelijks minimuminkomen van 33.318 Fr voor het jaar 1986 genieten, moeten deze inkomsten steeds aangegeven worden op basis van gezegd bedrag voor elke maand waarvoor een contract bestaat, niettegenstaande het feit dat de verzekeringsplicht een volledige of onvolledige maand dekt.

- De tweede categorie betreft personen, die verondersteld zijn gebonden te zijn door een arbeidscontract, maar die niet onder de wet van 1978 aangaande de betaalde sportbeoefenaar vallen omdat de door de sport verdiende vergoedingen niet het genoemde bedrag bereiken.

De aangifte gebeurt op basis van de helft van dit bedrag, indien ze een dergelijke som ontvangen als maandsalaris.

(Een niet-amateur die maandelijks 20.000 Fr bekomt valt dus niet onder de wet van 1978 en moet aangegeven worden op basis van het forfait van 16.659 Fr indien zijn verzekeringsplicht een volledige maand dekt).

- Tot slot, wanneer de maandelijkse inkomsten de 16.659 Fr niet bereiken, moet de speler aangegeven worden voor het werkelijk bedrag dat hij voor zijn voetbalactiviteiten ontvangt.

Momenteel belopen de bedragen 20,64 % voor de club (werkgever) en 10,05 % voor de speler (werknemer).

c) De TRAINERS
- - - - -

Zoals hogergezegd, worden de individueel aangesloten trainers, in principe, niet gevisieerd door de wet van 3.3.1977, noch door het K.B. van 12.8.85 (De speler-trainers natuurlijk wel).

De hele kwestie is natuurlijk te weten of een trainer, hij ook, door een arbeidscontract is gebonden (?).

Ons lijkt het, op basis van een vonnis van het Hof van Cassatie op 24.05.82, dat er een onderscheid kon gemaakt worden tussen de trainers van de hogere afdelingen en deze van lagere afdelingen.

Het Hof van Cassatie heeft, inderdaad, de gegrondheid aanvaard van het Arbeidsgerecht van Antwerpen (27.02.81 - Duffel) volgens hetwelk de trainer van een dergelijke club, toebehorend aan de lagere afdelingen, niet aan de sociale zekerheid diende onderworpen te worden omdat hij - gemiddeld - geen twee uren per dag werkte.

Alles hangt natuurlijk af van hetgeen de contractuele bepalingen ter zake voorzien. Het lijkt ons nochtans dat voor de clubs en de betrokken trainers, het niet onderworpen zijn, kan worden bepaald aan de hand van de "ware en oprechte" toepassing (indien mogelijk en aanvaardbaar op sportgebied) van de regel van de twee uren.

In dat verband zou nog moeten gemeld worden dat van de twee-uren-regel (d.w.z. degene die gemiddeld geen 2 uren werkt per dag is niet onderworpen aan de sociale zekerheid) werd afgestapt voor de sportbeoefenaars die gevisieerd worden door het K.B. van 12.8.1985.

Wet van 09.08.1963 - Verplichte verzekering tegen
ziekte en invaliditeit.

1. Principe

Volgens artikel 70 § 3 van voornoemde wet worden de uitkeringen slechts geweigerd indien de schade voor dewelke deze uitkeringen worden gevraagd haar oorsprong vindt :

"in een ongeval overkomen bij een fysische
"oefening gedurende of met het oog op een
"sportcompetitie of -exhibitie voor dewelke
"de organisatie een toegangsgeld ontvangt en
"de deelnemers een bezoldiging, onder welke
"vorm ook".

De twee voorwaarden moeten allebei vervuld zijn.

Deze wet (Leburton) was in principe gunstig voor de verplicht verzekerden die een of andere sport beoefenden en, bij uitbreiding, ook voor de sportbonden belast met het organiseren, ten gunste van hun aangeslotenen, van een verzekering tegen de sportongevallen.

Herinneren we eraan dat vóór die wet elke wetgeving de toekenning van uitkeringen inzake ziekte en invaliditeit had geweigers indien de schade was veroorzaakt door een ongeval overkomen bij een lichaams oefening gedurende of als voorbereiding tot een competitie of exhibitie.

De wetgever van 1963 heeft mild begrepen welk het sociaal belang is van de tussenkomst van de verzekering voor de "sportongevallen" door in bepaalde gevallen aan te nemen dat de financiële last ervan diende gedragen te worden door het budget van de sociale zekerheid.

Gezien het economisch en sociaal systeem van onze tijd een steeds belangrijker plaats inruimt voor de vrijetijdsbesteding leek het de wetgever van 1963 aangewezen de verzekering tegen ziekte en invaliditeit solidair te verklaren voor de "sportongevallen" voor dewelke tot dan toe de uitkeringen werden geweigerd zoals voor opzettelijke kwetsuren, ongevallen veroorzaakt in dronkenschap of ingevolge de burgerlijke verantwoordelijkheid van derden.

2) Toepassing

- Onder "sportcompetitie of sportexhibitie" dient men niet alleen de competitie in de eigenlijke zin van het woord te verstaan. Volgens de ministeriële omzendbrief O.A. nr 64/25 van 3 maart 64 omvat de sportexhibitie ook de trainingen.
- In een rondschrjven tenslotte van het R.I.Z.I.V. OA nr 65/47 (n° 253/2 van 27.10.64) werd stelling genomen in verband met het begrip "bezoldiging". Na - met verwijzing naar de wetgeving inzake arbeidscontract - gesteld te hebben dat in feite het begrip "bezoldiging" altijd werd gelijkgesteld met dit van verrijking ingevolge diensten verleend in het kader van dat contract.
- Tenslotte heeft de Minister van Sociale Voorzorg in een omzendbrief 65/37 van 03.03.65 (253/4) gemeend dat als "bezoldigde spelers" moeten beschouwd worden, de spelers die gebruikt worden in de eerste ploegen van de afdelingen I, II, III en de nationale Bevordering, de spelers van de eerste reserves van de eerste 3 afdelingen (evenals de spelers met een vergunning van onafhankelijke !!!).

Ingevolge deze maatregel had het Uitvoerend Comité van de K.B.V.B. besloten vanaf 01.01.64 alle vergunningen van onafhankelijke als vernietigd te beschouwen ten einde, uiteraard, aldus aan een zo groot mogelijk aantal spelers toe te laten hun rechten op de verplichte verzekering te laten gelden.

- Niettemin heeft, ingevolge opmerkingen vanwege het Rekenhof (ongetwijfeld ingegeven door de slechte financiële toestand van de Schat), een omzendbrief 80/231 van 21.10.80 (nr 253/4) een einde gemaakt aan de gunstige preciseringen wat het begrip "betaald voetballei" betreft.

Voortaan moet voor elk sportongeval worden nagegaan of de deelnemer aan de competitie of exhibitie een "bezoldiging" onder gelijk welke vorm heeft ontvangen.

Onnodig te zeggen dat een zo restriktieve toepassing van de wet alle gunstige gevolgen vernietigt, die talrijke voetballers van de wet mochten verwachten en ook dreigt de door de K.B.V.B. te dragen verzekeringslasten gevoelig te verzwaren.

Sinds het begin van 1981 werden besprekingen aangevat opdat de bevoegde Minister en het R.I.Z.I.V. zouden aanvaarden dat een speler (of een andere sportbeoefenaar) een vastgelegde maximale bezoldiging zou mogen opstrijken (bv. 144.000 F), zonder daarom te worden beschouwd als betaald sportbeoefenaar in het kader van de wet van 1963.

*

* *

Volgens de huidige stand der zaken - en de vele uitspraken en vonnissen bevestigen dit - mag alleen de Rechtbank, in voorkomend geval, beslissen of de betaalde sportbeoefenaar (speler, trainer, scheidsrechter, enz....) voor zijn sportprestatie een voldoende grote vergoeding heeft ontvangen om hem niet onder de toepassing van de wet te laten vallen.

* * *

Rekening houdend met het afkondigen van het K.B. van 12.8.85, zou het logisch zijn dat de verzekeringsorganismen aanvaarden dat al degenen die niet bedoeld worden met dit K.B. en dus niet onderworpen zijn aan de sociale zekerheid moeten genieten van de bovengenoemde wet van 9.8.63, zonder enige betwisting.

* * *

III) Het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar

- Decreet van 25.02.75 (NL)
- Voorstel van Decreet (FR)

1° Algemene opmerkingen

Het parlamentsinitiatief dat - zonder opmerkelijke wijziging - heeft geleid tot het Decreet van 25.02.75 dateert van 1967 (Senaat-Dokument nr 233 van 10.05.67). Het wetsvoorstel "C. De Clercq" bevatte bepalingen betreffende de "arbeids-overeenkomst" van de sportbeoefenaar en ook andere betreffende "de vrijheid van vereniging".

Krachtens deze bepalingen kon de relatie tussen Bond en club enerzijds en de sportbeoefenaar anderzijds door het te dien einde versturen van een aangetekende brief worden beëindigd.

Zoals hierboven gezegd, heeft de grondwetsherziening van 1970 aanleiding gegeven tot een scheuring in de initiatieven. Het uiteindelijke gevolg daarvan waren de wet van 1978 en het Decreet van 1975.

Het Decreet - dat van het blijkbaar heel juiste en gerechtvaardigde principe vertrekt van de individuele vrijheid van de sportbeoefenaar inzake zijn toebehoren aan een bepaalde vereniging/club - houdt rekening met de toestanden (zoals die in 1967 bestonden) op het gebied der overgangen. Doch de K.B.V.B. heeft tussen 1969 en 1980 een steeds grotere liberalisering van het spelersstatuut bewerkstelligd. Bij wijze van voorbeeld citeren wij :

- het uiterst uitgewerkt en mild stelsel der "verplichte overgangen", dat elke speler, die het talent bezit om van het voetbal zijn beroep of een bijkomende bron van inkomsten te maken, de mogelijkheid biedt zijn club te verlaten zonder haar goedkeuring;
- de vrijheid van overgang voor de "verwaarloosde" speler (art. 45/ter/1);

- mogelijkheden van overgang ingeval van speciale omstandigheden voor de jongeren van minder dan 18 jaar (idem 2) of (zonder leeftijds grens) ingeval van uitzonderlijke sociale redenen;
- het invoeren van de categorie der leerjongens + mogelijkheid van verplichte overgang tussen de leeftijd van 14 en 18 jaar (artikels 38 en 40/bis).

Anderzijds legt het Decreet het accent enkel op de individuele vrijheid en verwaarloost het de vrijheid van vereniging aanzienlijk. Zo bijvoorbeeld is het helemaal niet op de hoogte van de rol van een bond in de betrekkingen, vooral inzake overgangen, tussen clubs en spelers en houdt het geen rekening met de grote verscheidenheid van de sportbonden, die elk hun eigen karakter hebben.

Overigens erkent de K.B.V.B. volledig het recht op ontslag (artikel 43) van elk aangesloten lid.

Aangezien elk lid echter uitsluitend bij de bond is aangesloten en aan een bepaalde club is toegewezen, leidt het ontslag in principe tot het verlaten van de bond. De individuele vrijheid, wat het recht op voetballen betreft, zou dus desgevallend in één van de vele andere sportbonden, die een voetbalcompetitie organiseren, een uitweg moeten kunnen vinden.

2° Ontwerpen van herziening

Zowel de politieke milieus als de sportmiddens (buiten de K.B.V.B. die zich zonder moeite schikt naar de verplichtingen van het Decreet, in die zin dat de individuele vrijheid enkel een recht op ontslag uit de Bond inhoudt en niet een recht op overgang van een club naar een andere in de schoot van de bond - wat natuurlijk niet verdedigbaar is op grond van de thans van kracht zijnde teksten) zijn niet tevreden over de concrete resultaten van de toepassing van deze wetgeving.

Een Werkgroep belast met een herziening van het Decreet (zie blz. 49) heeft haar werkzaamheden beëindigd in mei 1986. Deze Werkgroep was samengesteld uit leden van de Hoge Raad voor de Sport en voorgezeten door de Juridische Raadgever van het Ministerie van Cultuur (vlaamse).

IV) Een gemeenschappelijke deler voor alle problemen :
het bedrag van de vergoeding, die door de onder-
scheidene spelerscategorieën kan worden verdiend

Uit de analyse van de verschillende voormelde teksten blijkt dat het fundamenteel probleem erin bestaat te weten welke sportbeoefenaar moet worden beschouwd als

- amateur ?
- niet-amateur ?
- prof ?

Of preciezer nog : wat is het bedrag der salarissen, bezoldigingen en/of vergoedingen, dat deze sportbeoefenaar mag of moet opstrijken om in één van deze drie categorieën te worden ondergebracht ?

Het blijkt zeer moeilijk te zijn een logica en criteria te vinden om een eventuele rangschikking op te maken. Oorzaak daarvan zijn met name de volgende moeilijkheden :

- de omvang van de bezoldiging is verre van gelijk, zelfs verre van vergelijkbaar, in de verschillende sporttaken;
- verschillende opvattingen kunnen aan de basis liggen van de definities die enerzijds de wetgever en anderzijds de betrokken sportbond geven of zouden geven van de verscheidene categorieën spelers;
- de omvang van de bezoldiging kan blijkbaar ook verschillen naargelang het gaat om de toepassing van een tekst van het arbeidsrecht, van het sociale recht of van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar.

1° Niet-betaalde sportbeoefenaar - Amateur :

Het Decreet van de Nederlandse Cultuurraad van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar bepaalt :

Artikel 2 : "Onder niet-betaalde sportbeoefenaar wordt
"verstaan de persoon die zich voorbereidt of
"deelneemt aan een sportcompetitie of sport-
"exhibitie en waarvoor deze geen loon ontvangt
"zoals bepaald in de wet van 12 april 1965
"betreffende de bescherming van het loon der
"werknemers".

De wet van 1965, waarvan de toepassing het bestaan van een arbeidsovereenkomst veronderstelt, verstaat onder bezoldiging (art. 2) :

- 1° het salaris in speciën
- 2° het drinkgeld of fooi
- 3° de in geld te schatten voordelen waarop de werknemer omwille van zijn inzet recht heeft.

Het spreekt vanzelf dat de terugbetaling van de kosten en uitgaven van de sportbeoefenaar in het licht van het beoefenen van de sport niet in aanmerking mag worden genomen om het begrip "bezoldiging" vast te leggen of er de omvang van te bepalen.

Zoals hierboven gezegd, is het - misschien - logisch om als amateur te beschouwen de speler (-trainer) die niet onderworpen is aan de sociale zekerheid ingevolge het K.B. van 12.8.85.

Anderzijds is er een "Gentlemen's Agreement" afgesloten tussen de K.B.V.B. en het R.I.Z.I.V. om, op gewone aanvraag, de namen van de niet-amateurs aan gezegde dienst bekend te maken.

Het is misschien even logisch te aanvaarden dat alle spelers, die volgens het bondsreglement niet-amateur zijn (en uiteraard de profs), zullen beschouwd worden als personen die aan hun club gebonden zijn door een arbeidscontract - en dus enige onderworpenen aan de sociale zekerheid.

2° Betaalde sportbeoefenaar :

Zoals hoger gezegd, komt met het K.B. van 23.12.83 de wet van 24.1.78 i.v.m. het arbeidscontract van de betaalde sportbeoefenaar in voege. Het bovengenoemd K.B. van 23.12.83 stipuleert in zijn art. 2 dat :

"Het bedrag van de vergoeding, dat de betrokken wet toepasselijk maakt, is voor het jaar 1984 bepaald op twaalf maal het gemiddeld maandelijks minimuminkomen op 1 januari 1984, zoals voorzien door de collectieve arbeidsovereenkomst m.b.t. het gewaarborgd maandelijks minimuminkomen, vastgesteld op de Nationale Arbeidsraad van 25.7.75".

Het ging in 1984 om een bedrag van 31.476 Fr per maand, in 1985 om 32.054 Fr en om 33.318 Fr in 1986.

Er mag nochtans niet uit het oog verloren worden dat de betaalde sportbeoefenaar gevisieerd is met deze wet, die behoort tot de wetten van het arbeidsrecht, en dat er nog de sportbeoefenaars zijn (die volgens deze wet niet betaald zijn) die verondersteld worden gebonden te zijn door een arbeidscontract en onderworpen aan de sociale zekerheid (K.B. van 12.8.85 !!).

Tot slot :

De wet van 1978 betreft slechts het arbeidsrecht en het recht dat betrekking heeft op de sociale zekerheid verkondigt de onderwerping vanaf het ogenblik dat er gelijk welk arbeidscontract bestaat (met eventueel een vergoeding die niet het bovenvermeld bedrag bereikt).

3° Profvoetballers :

De R.S.Z. kenmerkt dus, voor de toepassing van de wet van maart 1977, de profspeler als een door een arbeidsovereenkomst gebonden speler. Het bestaan van een dergelijke overeenkomst is het enige criterium.

Het bedrag van de vergoeding is dus - of eerder - zou dat moeten zijn dat bekomen wordt door een niet-amateur, zoals het in het bondsreglement bepaald is.

Wij kunnen inderdaad besluiten dat het eenvoudig is om het gebrek aan samenhang aan het licht te brengen waarvan, tot op heden, de wetsteksten betreffende het statuut van de sportbeoefenaar blijk geven.

*

*

*

Hoofdstuk VI - DE FISKALE WETGEVING

I) Principes :

Een van de voornaamste middelen die de Staat aanwendt om de schatkist te spijzen ten einde de enorme uitgaven te dekken van allerlei aard die hij op zich moet nemen is ongetwijfeld de belasting op het inkomen dat door hun activiteit de personen verwerven die op zijn grondgebied leven.

Aldus zijn de fysieke personen, inwoners van het Rijk, die in België hun woonplaats hebben of de zetel van hun fortuin, onderworpen aan de belasting op de fysieke personen (Wetboek op de inkomstenbelastingen, art. 3). Het belastbaar inkomen wordt gevormd door een geheel van netto-inkomens van verschillende soorten onder dewelke de beroepsinkomsten en de inkomsten van diverse aard (art. 6).

Beroepsinkomsten zijn diegene die rechtstreeks of onrechtstreeks voortkomen uit werkzaamheden van om 't even welke aard, d.w.z. o.a. allerhande bezoldigingen, zoals (art. 20 zie infra) :

- a) van de werknemers die vallen onder de wetgeving betreffende de arbeidsovereenkomsten of onder een analoog, niet reglementair vastgelegd wettelijk statuut.

.... evenals de vergoedingen, welke ook hun benaming zij, van vrije beroepen, lasten of diensten en om 't even welke winstgevende bedrijvigheid die niet eerder in de tekst werd genoemd.

Deze bepalingen hebben dus niet alleen betrekking op gesalarieerden en weddetrekkenden die tegenover een werkgever gebonden zijn door een arbeids- of bediendencontract, of een contract van vertegenwoordiging of een ander contract, maar ook op diegenen die zonder dat zij tegenover hen die ze betalen, zich in dezelfde staat van afhankelijkheid en ondergeschiktheid bevinden als de arbeider of bediende of vertegenwoordiger tegenover een werkgever, niettemin bezoldigd worden door een derde ofwel wegens diensten die min of meer op permanente wijze geleverd worden ofwel wegens verleende diensten zonder meer.

Onder allerhande bezoldigingen dient verstaan (art. 67), de voordelen of profijten, welke ook hun benaming zij, die voortkomen uit om 't even welke prestaties, handelingen of diensten bewezen aan derden, zelfs occasioneel of toevallig, buiten de eigenlijke beroepsbedrijvigheid.

Tot slot :

Behoudens gestipuleerde wettelijke uitzondering, is elk inkomen, elk profijt, elke financiële winst onderworpen aan belasting. Aldus bv. worden voedsel en/of huisvesting die de werkgever verleent of elk ander voordeel in natura verstrekt als bezoldiging, forfaitair geschat met het oog op de belasting.

Het spreekt vanzelf dat om het (belastbaar) netto bedrag te bepalen van de beroepsinkomsten het bruto bedrag van elke beroepsbedrijvigheid verminderd wordt met de beroepsuitgaven en lasten die op deze inkomsten wegen (art. 43). En onder uitgaven en lasten dient verstaan diegene die de belastingsplichtige kan rechtvaardigen te hebben gedaan of gedragen gedurende de belastbare periode om de belastbare inkomens te bewaren of te verwerven (art. 44). Bij gebrek aan bewijskrachtige elementen kunnen deze uitgaven en lasten forfaitair vastgesteld worden op een percentage van het bruto bedrag der bezoldigingen en profijten (idem voor de diverse inkomsten).

Anderzijds zijn de belastingsplichtigen verplicht elk jaar een aangifte in te dienen van hun belastbare inkomens bij het Bestuur van de Directe Belastingen.

Gelet op de arbeidsverhouding die in hoofde van de trainer kan bestaan vermelden we nog dat in bepaalde gevallen de belasting op de beroepsinkomsten geheven wordt door middel van roerende voorheffing (art. 153), afhoudingen aan de bron.

Zijn aldus de beroepsvoorheffing verschuldigd al diegenen die in België bezoldigingen betalen (art. 180). Zij zijn eveneens verantwoordelijk voor de administratieve formaliteiten die in dit verband moeten vervuld worden. Het bedrag van de beroepsvoorheffing wordt vastgesteld overeenkomstig schalen die worden bepaald door de Minister van Financiën.

Aldus bv. wordt de beroepsvoorheffing eenvormig vastgesteld op 10 % voor de bezoldigingen betaald aan personen die gelet op de voorwaarden onder dewelke ze hun beroepsbedrijvigheid uitoefenen, bezoldigd worden volgens speciale modaliteiten wanneer ze voorkomen althans in de categorieën personen aldus aangeduid door de Directeur-Generaal van de Directe Belastingen.

II) Besluiten :

- 1) Uit het voorafgaande blijkt ondermeer dat in principe op elk inkomen, van welke aard ook, een proportionele belasting dient betaald van zodra het werkelijk om een winst gaat uit beroepsbedrijvigheid.

In fiscale aangelegenheden lijkt de toestand van de trainer en de speler dus veel klaarder dan in sociale zaken.

De enige vraag die op belangrijke wijze het verschuldigd zijn van de belasting kan beïnvloeden, voor de bedragen die de voetbaltrainer krijgt ten laste van de club, is diegene te weten in welke mate die sommen werkelijk een winst zijn uit beroepsbedrijvigheid en geen schadeloosstelling vormen voor alle soorten lasten die moeten gedragen worden om trainingen te kunnen geven (verplaatsingen, vorming, loonverlies, enz...).

Het is klaar dat de "schadeloosstellingen" van allerlei aard, die bepaald of onbepaald worden in het contract, moeten slaan op werkelijk gedane onkosten en geen verborgen of weggemof-felde bezoldigingen mogen zijn.

Men mag niet vergeten immers dat om hun lievelingsport te beoefenen trainer en voetballer zich grote opofferingen moeten getroosten in meerdere domeinen. Zij moeten hun dagelijkse voeding verbeteren en versterken, vitamines nemen en aangepaste geneesmiddelen, geregeld bv. sauna's bezoeken, enz...

Ook nog hypotekeren ze vaak hun beroepstoekomst, want vermits ze twee of drie trainingen (of meer) per week hebben, stages moeten bijwonen, min of meer lange verplaatsingen doen, herhaaldelijk afwezig zijn wegens blessures of reizen is het hen gedurende hun loopbaan onmogelijk zich volledig aan hun beroep te wijden en dientengevolge komen er vaak zekere verliezen zowel inzake loon of wedde als inzake bevordering.

Herinneren we er nog aan dat thans iedereen aanvaardt dat in ons land zoals in andere landen de amateuratleten die aan competities deelnemen op hoog niveau of deze voorbereiden, recht hebben op de vergoeding van hun algemene kosten, terugbetalen van verloren werkuren om deel te nemen aan trainingen en competities, enz...

- 2) De ganse vraag is dus te weten wat men moet verstaan onder een bezoldigd speler-trainer of trainer !

Tenslotte slaan de beschouwingen hierboven enkel op de "bezoldigde" spelers.

Zij zijn dus niet toepasselijk op de individueel aangesloten trainers. Hoogstens zou men, indien nodig, een redenering kunnen invoeren naar analogie en voorhouden dat de individueel aangesloten trainers geen bezoldigden zijn indien ze hun functies uitoefenen in een provinciale club.

*

*

*

Hoofdstuk VII - VERSCHILLENDE REGLEMENTAIRE
BEPALINGEN BETREFFENDE DE TRAINERS
=====

1. Over bepaalde administratieve formaliteiten bij de
aanwerving als trainer.

Sedert de Algemene Vergadering van 1986, moet zowel de speler-trainer als de individueel aangesloten trainer in het bezit zijn van een contract dat, wat eerstgenoemde betreft, duidelijk op de functie van trainer wijst (artikel 41/b/1°).

Voor het bestaan van een contract is een jaarlijkse bijdrage van 1.000 Fr verschuldigd.

De redenen waarom een speler-trainer, krachtens deze nieuwe reglementering, in het bezit moet zijn van een contract zijn uiteengezet in hoofdstuk IV.

Inzake aanwerving van oefenmeesters moeten de clubs de teksten van de contracten die zij met de oefenmeesters aangaan niet ter goedkeuring aan de K.B.V.B. voorleggen (noch, a fortiori, deze die ze afgesloten hebben met de leraars of monitors in de lichamelijke voorbereiding of de verzorgers).

Maar zij zijn verplicht, wat de individueel aangesloten trainer betreft, vooraf het akkoord van het Uitvoerend Comité in te winnen voor de aanwerving van een oefenmeester. Dit verzoek moet vergezeld zijn van een bewijs van goed zedelijk gedrag (wanneer het om een Belgisch oefenmeester gaat), of van de door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid afgeleverde werkvergunning voor een onderdaan van een vreemd land - uitgezonderd de landen van de Europese Gemeenschap - en de referenties van morele aard van zijn bond van herkomst.

De contracterende clubs die binnen de 14 dagen geen gevolg geven aan de aanmaning tot regularisatie die hun betekent wordt door het Uitvoerend Comité, zijn krachtens de voorschriften van artikel 41/b/2° van het reglement, strafbaar met een boete van 3.000 Fr (3 x 1.000 Fr - Art. 35).

Herinneren wij er ook aan dat sedert de Algemene Vergadering van 1984, het een club verboden is, op straffe van boete van 1.000 Fr (x 3) gebruik te maken van de diensten van niet aan de bond aangesloten trainers.

2. De wederkwalificatie als speler van de
individueel aangesloten trainer.

Artikel 41/d van het bondsreglement dat reeds hiervoor werd aangehaald (hoofdstuk III) stipuleert :

"Een **individueel aangesloten trainer**
"die zijn wederkwalificatie wenst te bekomen als
"speler ofwel als amateur, als niet-amateur of als
"prof, kan deze van **het Uitvoerend Comité** verkrijgen,
"indien hij het bewijs levert dat zijn contract
"verstreken is of vervroegd opgezegd is geworden.

"Deze wederkwalificatie zal evenwel slechts ingaan
"van 1 juli af volgend op het indienen van de aanvraag."

Uit deze bepalingen blijkt heel eenvoudig dat - rekening houdend met de bepaling van **individueel aangesloten trainer** (die het voetballen alleen beoefent als trainer) - de betrokken trainer alleen moet bewijzen dat hij niet meer gebonden is door contract aan een club als trainer.

Het gaat hier in feite om een administratief procédé langs hetwelk de Secretaris-Generaal, met goedkeuring van het Uitvoerend Comité, als bewijs aanneemt een verklaring van de belanghebbende club zeggende dat het contract, op een of andere manier, een einde nam en dienvolgens verklaart dat betrokken trainer wedergekwalficeerd wordt als speler.

De wederkwalificatie neemt slechts effect op 1 juli volgend op de indiening van de aanvraag, d.w.z. 1 maand vóór het officieel seizoenbegin, dat is vastgesteld op 1 augustus (art. 71) en bij het verstrijken van datzelfde seizoen dat normaal op 15 juni valt en uitzonderlijk op 30 juni, vermits kampioenschapswedstrijden kunnen toegelaten worden door het Uitvoerend Comité in de 2de helft van die maand.

Vermelden we dat die datum van 1 juli herhaaldelijk voorkomt in het reglement bv. in verband met de wederkwalificatie van profs en niet-amateurs als amateur voor hun eigen club ofwel voor een andere club, of voor de reffectatie van spelers aan een andere club, of ook nog voor de duur van contracten afgesloten in het kader van een verplichte overgang die steeds een aanvang nemen op 1 juli (einde van de contracten **STEEDS** een 30 juni).

Herinneren we er hier ook aan dat een trainer die een contract tekent en aldus individueel aangesloten trainer wordt zijn affectatie aan een bepaalde club opgeschort ziet en voorlopig vervangen door een rechtstreekse aansluiting bij de bond. Hij is derhalve niet meer gekwalificeerd om deel te nemen aan wedstrijden van een officiële competitie, zoals bv. een speler die werd getransfereerd na 1 juli; maar daarentegen zou hij bv. kunnen opgesteld worden in wedstrijden in de corporatieve kampioenschappen.

3. Daden van omkoperij.

De nieuwe teksten (A.V. 1985) van artikel 55 van het bondsreglement bepalen dat :

"Wordt beschouwd als omkoperij, elke daad die erin
"bestaat of ertoe strekt een wedstrijd, een kampioenschap
"of andere officiële competitie te vervalsen, ondermeer
"door :

"- het aanbieden of geven van een voldoende belangrijk
geacht voordeel aan spelers van een andere dan zijn
eigen club, die wegens haar klassering belang heeft
bij het resultaat van de wedstrijd.

"- het opzettelijk verzwakken van een ploeg met het doel
de uitslag van een wedstrijd te vervalsen.

"- met een speler onderhandelingen over een overgang aan
te knopen of aangeknoopt te hebben, dit om de uitslag
van een wedstrijd te beïnvloeden.

"- forfait te verklaren met als enig doel een tegenstrever
te bevoordelen (art. 87/j/7)".

Het begrip "daad van omkoperij" werd aldus bewust uitgebreid door bijvoeging van het verzwakken van een ploeg om een wedstrijd te vervalsen en de frauduleuze transferonderhandelingen.

Voegen wij er nog aan toe dat de bevoegde bondsinstanties een enorme beoordelingsmacht hebben in dat verband. Gezegd artikel 55 voorziet immers nog dat :

"De bevoegde bondsinstanties oordelen souverain of een
"dergelijke poging of daad moet beschouwd worden als
"omkoperij. Bovendien kunnen zij het onderzoek van elke
"daad of gedraging, elke tekortkoming aan de mededelings-
"plicht zoals bepaald in 5.1 hierna in verband met een
"daad van omkoperij bij de zaak voegen en de betrokken clubs,
"aangeslotenen of personen, met de passende sancties be-
"straffen".

Wat betreft de aansprakelijkheid van de club wordt voorzien :

"Op grond van het dossier en het gevoerde onderzoek
"oordelen de bevoegde bondsinstanties soeverein of de
"daad van of de poging tot omkoperij, begaan door een
"aan de betrokken club al dan niet toegewezen aange-
"slotene of door een niet-aangeslotene derde, de aan-
"sprakelijkheid van de club meebrengt.

"De club kan deze aansprakelijkheid slechts afwentelen
"door te bewijzen dat de aangeslotene of de derde
"handelde met het inzicht haar te schaden".

Deze schikkingen, die in 1980 werden bijgevoegd, strekken er
juist toe de club te bereiken die schuldig bevonden werd,
indien de omkoperij het werk is geweest van een "tussen-
persoon" (zoals bv. een oefenmeester).

De zaken betreffende omkoperij, of ze zich situeren op
provinciaal of op nationaal vlak behoren tot de bevoegdheid
van twee bijzondere bondsinstanties, nl. de Onderzoekscommis-
sie en de Controlecommissie.

Geen enkel lid van de Onderzoekscommissie mag deel uitmaken
van de Controlecommissie (en omgekeerd), gelet bv. op de
noodzakelijkheid om de onderzoeksmacht gescheiden te houden
van de beslissingsmacht terzake (art. 167 en 167/bis).

Bij het afsluiten van het onderzoek - voor hetwelk de commissie
beschikt over de meest uitgebreide opsporingsmiddelen, hierin
begrepen het inzetten van privé-detectives, stelt de commissie
een verslag op dat samen met het dossier zal overgemaakt
worden aan de Controlecommissie.

Dit verslag bevat o.a. een oordeel over het gevolg dat aan
het dossier kan gegeven worden. Het oordeel wordt onderzocht
door de Controlecommissie die vervolgens oordeelt in welke
richting de zaak zal afgesloten worden.

De beslissingen van de Controlecommissie zijn vatbaar voor
beroep bij het Beroepscomité - 2de Kamer. Desgevallend bestaat
er natuurlijk mogelijkheid tot evocatie (bij het Uitvoerend
Comité).

* * * *

Voorbeeld : (1°)

Naar aanleiding van een zaak van omkoperij die werd onderzocht
in 1965 (match van 11.4.65 in IIde Nat. Afd.) hebben zowel de
Commissie voor Toezicht als het Beroepscomité geoordeeld dat,
gelet op zijn functies, een individueel aangesloten trainer
(Beroepsoefenmeester genoemd toendertijd) de verantwoordelijkheid
van zijn club in het gedrang kon brengen. Citeren we :

- De Commissie :

"Aangezien X in zijn hoedanigheid van bezoldigd trainer
"geen deel mag uitmaken van het bestuur van club ...,
"doch dat, waar hij in feite met het selectiecomité van
"die club beraadslaagt en beslissingen treft, hij dient
"aangezien als hebbende gehandeld namens de club, zodat
"de verantwoordelijkheid van club ... in de bewezen feiten
"van omkoping niet kan uitgesloten worden;

- het Beroepscomité :

"Aangezien in zijn hoedanigheid van bezoldigd trainer,
"raadgever van het selectiecomité en als aangesteld die
"alle taken moest vervullen eigen aan zijn functie, X
"daadwerkelijk de verantwoordelijkheid van zijn club kan
"engageren;

Voorbeeld : (2°)

In de zaak Jurion, oefenmeester van R.A.A. Louviéroise,
heeft de Controlecommissie - oordelend dat de tussenkomst
van de betrokkene in de bewuste omkoperijzaak bewezen was -
de degradatie van de club beslist evenals het voorstel
tot schrapping van de trainer (10.05.76).

De motivering was de volgende :

"Een poging tot omkoperij vanwege een full-time oefen-
"meester verdient de zwaarste sanktie, vermits de betrok-
"kene de beroepsverplichting heeft een voorbeeld te
"zijn van sportiviteit".

De schrapping werd beslist door het Uitvoerend Comité op
25.06.76.

Een gerechtelijke aktie, gericht op de ontbinding van de
K.B.V.B., de schadeloosstelling ten belope van 4.000.000 Fr
en de vernietiging van de beslissing van schrapping (onder
andere), is ongegrond verklaard geweest (Brussel - 1e Aanleg,
12e Kamer - 26.05.78). Terwijl de zaak aanhangig was bij
het Beroepshof, is een vergelijk tot stand gekomen tussen
de betrokken oefenmeester en de Bond.

Hoofdstuk VIII - NOTA BETREFFENDE DE AANSPRAKELIJKHEID VAN
EEN TRAINER WAT DE HEM TOEVERTROUWDE
SPELERS BETREFT. (1)

I. Persoonlijke aansprakelijkheid.

1) Grondslag van het begrip

De vraag - waarvan wij niet liever zouden hebben dan dat zij louter theoretisch blijft - moet worden gesteld of een trainer, die belast is met de "leiding" van de trainingen, niet aansprakelijk zou kunnen worden gesteld voor ongevallen (of voor om 't even welke schade) van spelers (in het bijzonder wanneer het gaat om jeugdspelers) die onder zijn hoede worden geplaatst ?

Welnu, vanaf het oogenblik dat een trainer, wie hij ook weze, voetballers die hem worden toevertrouwd onderricht begint te geven in het voetbal als sporttak, zou naar voren kunnen worden gebracht dat hij, aldus met een onderwijsopdracht belast, als een onderwijzer moet worden beschouwd. Doch,

".... het Burgerlijk Wetboek heeft de aansprakelijkheid aan het morele gezag gekoppeld, aan de invloed die een onderwijzer op zijn leerling uitstraalt door het feit dat hij les geeft."
(R.P.D.B. Aansprakelijkheid nr 650).

Inzake aansprakelijkheid kan een onderscheid worden gemaakt tussen :

- a) de burgerlijke aansprakelijkheid : d.w.z. de verplichting voor iemand, de schade te herstellen die door een ander iemand geleden werd ingevolge een gebeurtenis waarvoor hij aansprakelijk is.

(1) Dit hoofdstuk vindt zijn inspiratie in de cursus Sportdeontologie, door de h. L. Wouters, Bondsvoorzitter, aan de U.L.B. gedoceerd.

- b) de strafrechterlijke aansprakelijkheid : d.w.z. de verplichting een straf te ondergaan (die met name ook kan bestaan in het herstellen van veroorzaakte schade) wanneer men door een inbreuk, door een daad, die door de wet strafbaar is, de sociale orde heeft verstoord.
- c) de aansprakelijkheid voor oneigenlijke misdrijven : d.w.z. de aansprakelijkheid die ontstaat wanneer de wet verplicht een buiten elk contractueel verband aan een ander iemand toegebrachte schade te herstellen.

Aangezien de aansprakelijkheid heel dikwijls voortspuit uit het niet-naleven van een overeenkomst, onderscheidt men ook tussen :

- a) contractuele aansprakelijkheid en
- b) de aansprakelijkheid voor misdrijven of voor oneigenlijke misdrijven.

Uit de ingeschakelde aansprakelijkheid ontstaat de verplichting de veroorzaakte schade, van welke aard ook, te herstellen.

*
* *
*

Het lijkt ons overbodig binnen het bestek van deze cursus uit te weiden over :

- de contractuele aansprakelijkheid. Deze aansprakelijkheid bestaat natuurlijk tegenover de club in de mate dat de trainer zijn functies getrouw en geregeld moet uitoefenen. Eventuele tekortkomingen kunnen aanleiding zijn tot een geschil dat desgevallend bij de Rechtcommissie (Hfdst. IV) of zelfs bij de rechtbanken kan aanhangig gemaakt worden.
- de strafrechterlijke aansprakelijkheid. Wij vertrekken van de aanvaardbare veronderstelling dat de trainer bij het uitoefenen van zijn functies als trainer geen inbreuken pleegt die krachtens het strafrecht strafbaar zijn.

2) De aansprakelijkheid voor oneigenlijke misdrijven

Het gaat dus om een verbintenis die ontstaat "zonder dat er enige overeenkomst is, noch van de zijde van degene die zich verbindt, noch van de zijde van degene tegenover wie hij verbonden is" (artikel 1370 van het Burgerlijk Wetboek).

Welnu, de artikels 1382 tot 1384 van het Burgerlijk Wetboek bepalen :

- Art. 1382 - Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.
- Art. 1383 - Ieder is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke hij door zijn daad, maar ook voor die welke hij door zijn nalatigheid of door zijn onvoorzichtigheid heeft veroorzaakt.
- Art. 1384 - Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad, maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.

De daad van de mens, in casu de trainer, aan één van de hem toevertrouwde spelers één of andere schade te veroorzaken is normaal het gevolg van een fout die bestaat in een handelwijze of een schuldig onthouding (feit / nalatigheid, onvoorzichtigheid).

De rechtspraak beschrijft de fout als de daad van de mens die, hoewel bekwaam zich te gedragen met de voorzichtigheid en de nauwlettendheid die een doorsnee iemand aan zijn zaken besteedt, niet met die voorzichtigheid en nauwlettendheid handelt.

Algemeen gezien is er vanwege iemand een fout vanaf het ogenblik dat het nadeel, dat hij door zijn daad veroorzaakt, te voorzien en te vermijden was.

Er dient aan te worden toegevoegd dat de fout, zoals ze vast werd omlijnd, kan verschillen - wat haar bestaan en ernst betreft - naargelang van de maatschappij, de tijd, de ruimte, de omstandigheden (bv. bezoldigd trainer, niet-betaald trainer).

In werkelijkheid zal degene die de fout moet beoordelen, zich steeds afvragen wat een doorsnee mens, een goed huisvader zou gedaan hebben, indien hij zich in dezelfde situatie had bevonden als degene aan wie de fout wordt verweten.

Er zijn dus erge en lichte fouten. Wij voegen eraan toe dat inzake oneigenlijke misdrijven zelfs de kleinste fout de aansprakelijkheid en de noodzaak tot herstel met zich brengt. Anderzijds brengt niet elke fout of objektief ongeoorloofde daad noodzakelijkerwijs de aansprakelijkheid teweeg. De noodzaak, het toeval en de heirkraft kunnen de handelende persoon in zulk een situatie brengen dat de schade, hoewel het gevolg van de daad, niet het gevolg vaneen fout is.

3) Schade - Verband van oorzaak tot gevolg

Hoewel de geleden schade in de omgangstaal overeenstemt met een nadeel, verlies, een vermindering van bezittingen of van eigen waarden, moet het slachtoffer, opdat de schade zou worden vergoed, een tekortdoening van het recht kunnen inroepen.

De schade - die van materiële of morele aard kan zijn - moet bovendien zijn :

- . zeker (te schatten, te bepalen);
- . virtueel (onmiddellijk te schatten);
- . direkt (rechtstreeks gevolg van de fout).

Het spreekt tenslotte vanzelf dat het geleden nadeel waarvan de vergoeding gevraagd wordt, het rechtstreekse gevolg is van de nadeel veroorzakende daad, m.a.w. dat er tussen de daad en het gevolg een verband van oorzaak tot gevolg bestaat. De eiser, die de vergoeding van een nadeel vraagt, moet bewijzen dat de schade waarover hij klaagt niet zou zijn gebeurd zonder de aan de verweerder verweten fout. Ook moet het oorzakelijk verband tussen fout en schade rechtstreeks zijn.

4) Het herstel

Als algemene regel geldt dat de rechtbanken de meest billijke manier van herstel van de schade kunnen vastleggen. In principe kan dat in natura gebeuren, wat de grote uitzondering is. In het algemeen wordt de vergoeding in geld bepaald, in de vorm van een schadeloosstelling.

II. Aansprakelijkheid uit hoofde van de spelers.

1) Grondslag van het begrip

Artikel 1384 geeft een lijst van personen die ook burgerlijk aansprakelijk zijn voor andermans daden. Hij zegt met name :

Art. 1384 - Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad, maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.

De vader en de moeder zijn aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen.

De meesters en zij die anderen aanstellen, voor de schade door hun dienstboden en aangestelden veroorzaakt in de bediening waartoe zij hen gebezigd hebben.

De onderwijzers en de ambachtslieden, voor de schade door hun leerlingen en leerjongens veroorzaakt gedurende de tijd dat deze onder hun toezicht staan.

De hierboven geregelde aansprakelijkheid houdt op indien de ouders, onderwijzers en ambachtslieden bewijzen dat zij de daad welke tot die aansprakelijkheid aanleiding geeft, niet hebben kunnen beletten.

Het gaat dus om een zeer uitgesproken, maar toch relatief vermoeden. Zodra een leerling schade veroorzaakt terwijl hij onder het toezicht staat van een onderwijzer, is laatstgenoemde aansprakelijk, tenzij hij bewijst dat hij het feit, dat tot de aansprakelijkheid aanleiding geeft, niet heeft kunnen beletten.

2) Fout - Schade - Oorzakelijk verband

De gegrondheid van voormelde bepaling is dat de onderwijzer slecht of onvoldoende gebruik heeft gemaakt van het gezag waarmee hij bekleed wordt en dat hij dus een fout heeft begaan.

Het oorzakelijk verband wordt dus ook door het vermoeden bepaald (toch kan het slachtoffer zich zowel tegen de leerling als tegen de onderwijzer keren).

III. Slot.

Wat de strikte toepassing van de wet betreft, zou het dus in sterke mate mogelijk kunnen zijn dat een trainer beschouwd wordt als een onderwijzer, d.w.z. belast met de sportopleiding van en het toezicht op kinderen en jongeren.

In die hoedanigheid is hij verantwoordelijk :

- Zoals in de voorgaande hoofdstukken gezegd, voor de getrouwe en geregelde uitvoering van zijn contractuele verplichtingen ten opzichte van de club.
- Zoals eenieder, voor zijn handel en wandel die aan anderen gelijk welke vorm van schade kunnen veroorzaken (art. 1382 BW).
- Voor de voetballerspelers die onder zijn toezicht staan (zelfs indien er geen fysieke aanwezigheid is, die in theorie moest verzekerd zijn ! - art. 1384 BW).

Elke trainer heeft er dus duidelijk belang bij, erover te waken dat de betrokken spelers, gedurende de volledige periode tijdens dewelke hij geacht wordt aan hen training te geven, geen daden zouden stellen die van aard zijn aan anderen schade te berokkenen.

*

*

*

